

UNIVERZA NA PRIMORSKEM
FAKULTETA ZA MANAGEMENT

ZAKLJUČNA PROJEKTNA NALOGA

MARINA ĐURAŠEVIĆ

KOPER, 2014

2014

ZAKLJUČNA PROJEKTNA NALOGA

MARINA ĐURAŠEVIĆ

UNIVERZA NA PRIMORSKEM
FAKULTETA ZA MANAGEMENT

Zaključna projektna naloga

RAČUNOVODSKO SPREMLJANJE POSLOVANJA
SAMOSTOJNIH PODJETNIKOV

Marina Đurašević

Koper, 2014

Mentorica: doc. dr. Mateja Jerman

POVZETEK

Teoretični del zaključne projektne naloge obravnava poslovanje samostojnih podjetnikov v Sloveniji z računovodskega vidika – od vodenja poslovnih knjig in sestavljanja letnega poročila do ugotavljanja davčne osnove od dohodka iz dejavnosti. Praktični del naloge pa prikazuje računovodsko spremljanje poslovanja samostojnega podjetnika na primeru izbranega podjetja. Predstavljen je primer zaključne bilance stanja, izkaza poslovnega izida podjetja, davčnega obračuna akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti in obračuna prispevkov za socialno varnost, ki je pomemben za vse tiste, ki opravljajo samostojno dejavnost. Ugotovljeno je bilo, da je proces ustanovitve samostojnega podjetnika enostaven, poročanje, ki sledi vpisu podjetnika v Poslovni register Slovenije, pa zahteva natančno poznavanje zakonodaje in razumevanje vsebine gospodarskih kategorij, ki jih spremlja računovodstvo.

Ključne besede: samostojni podjetnik, poslovanje, računovodski vidik, davčni vidik, prispevki, podjetništvo.

SUMMARY

The theoretical part of the final project work presents business activities of private entrepreneurs in Slovenia from the accounting aspect – bookkeeping, preparation of the annual report and process of determining the tax base for the income from business operations. The practical part of the final project work presents the bookkeeping process of accounts for a selected private entrepreneur. There is presented an example of the final balance sheet, the statement of profit or loss, the calculation of the tax prepayment of the income and the calculation of social security contributions, which is important for all private entrepreneurs. The results show that the process of establishing a private business is simple, but the reporting, which follows the entry of the entrepreneur into the Business registry of Slovenia, demands accurate knowledge of the legislation and understanding the nature of economic categories, monitored in accounting.

Keywords: private entrepreneur, business operations, accounting aspect, tax aspect, contributions, entrepreneurship.

UDK: 657(043.2)

VSEBINA

1	Uvod	1
1.1	Opredelitev problema in teoretičnih izhodišč	1
1.2	Namen in cilji zaključne projektne naloge	2
1.3	Metode pri izdelavi naloge	2
1.4	Predpostavke in omejitve zaključne projektne naloge	2
2	Samostojni podjetniki v Sloveniji	3
2.1	Odpiranje in poslovanje podjetja	3
2.2	Prednosti in slabosti poslovanja podjetja kot s.p.	4
2.3	Prenehanje delovanja samostojnega podjetnika.....	5
2.4	Ključne razlike med samostojnim podjetnikom in družbo z omejeno odgovornostjo... 6	
3	Računovodsko spremljanje poslovanja samostojnega podjetnika	9
3.1	Računovodenje samostojnega podjetnika in knjigovodske listine.....	9
3.2	Vodenje poslovnih knjig podjetnikov	11
3.3	Letno poročilo za zunanje poslovno poročanje.....	15
4	Davčni vidik poslovanja samostojnega podjetnika	16
4.1	Dohodnina	16
4.2	Ugotavljanje davčne osnove od dohodka iz dejavnosti	17
4.3	Davčne olajšave	18
4.4	Davek na dodano vrednost	21
4.4.1	Davčni zavezanec	21
4.4.2	Nastanek davčne obveznosti in obračun davka na dodano vrednost.....	22
4.5	Plačevanje prispevkov za socialno varnost.....	22
5	Računovodsko spremljanje poslovanja izbranega samostojnega podjetnika	24
5.1	Predstavitev podjetja Elik, s. p.	24
5.2	Računovodsko spremljanje poslovanja podjetja Elik, s. p.	24
5.3	Obdavčitev podjetja Elik, s. p.	26
5.4	Plačevanje prispevkov	27
6	Sklep	30
	Literatura	32
	Priloge	34

PONAZORILA

Preglednica 1: Razlike med samostojnim podjetnikom in družbo z omejeno odgovornostjo.....	7
Preglednica 2: Vrste prispevkov, ki jih mora podjetnik plačevati	23
Preglednica 3: Celotna sredstva v obdobju 2007–2011 (v EUR).....	25
Preglednica 4: Pomembnejše postavke v izkazu poslovnega izida po letih.....	25
Preglednica 5: Prikaz davčnega obračuna (v EUR)	27
Preglednica 6: Prispevki za socialno varnost po letih (v EUR)	29

KRAJŠAVE

AJPES	Agencija RS za javnopravne evidence in storitve
DDV	Davek na dodano vrednost
DURS	Davčna uprava Republike Slovenije
EMŠO	Enotna matična številka občana
E-VEM	Vse na enem mestu
GZS	Gospodarska zbornica Slovenije
JAPTI	Javna agencija Republike Slovenije za podjetništvo in tuje investicije
OZS	Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije
PRS	Poslovni register Slovenije
SRS	Slovenski računovodski standardi
SURS	Statistični urad Republike Slovenije
ZDavP	Zakon o davčnem postopku
ZDDPO	Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb
ZDoh	Zakon o dohodnini
ZGD	Zakon o gospodarskih družbah

1 UVOD

Na osnovi podatkov Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (v nadaljevanju AJPES) ugotavljamo, da v Sloveniji med pravnoorganizacijskimi oblikami delovanja podjetja prevladujejo samostojni podjetniki (v nadaljevanju s. p.) in družbe z omejeno odgovornostjo (v nadaljevanju d. o. o.). Po podatkih Statističnega urada RS (v nadaljevanju SURS) je bilo v letu 2011 evidentiranih 169.360 podjetij (SURS 2012), iz podatkov AJPES-a pa je razvidno, da je letno poročilo za leto 2011 predložilo 73.490 samostojnih podjetnikov (AJPES 2012).

1.1 Opredelitev problema in teoretičnih izhodišč

S. p. je fizična oseba, ki samostojno opravlja dejavnost na trgu in za svoje obveznosti pri opravljanju dela odgovarja z vsem svojim premoženjem. Pravico opravljanja gospodarske dejavnosti pridobi z vpisom v Poslovni register Slovenije (v nadaljevanju PRS). Pri ustanovitvi podjetja ne potrebuje začetnega kapitala, podjetnik pa se lahko odloči za celodnevni ali popoldanski s. p.

Zakon o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/2009, v nadaljevanju ZGD-1) v 54. členu določa splošna pravila o računovodenju, kjer je navedeno, da morajo družbe in podjetniki voditi poslovne knjige in jih enkrat letno zaključiti v skladu s tem zakonom in slovenskimi računovodskimi standardi (v nadaljevanju SRS) ali mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, če zakon ne določa drugače. Poslovno leto se lahko razlikuje od koledarskega leta. Na osnovi zaključenih poslovnih knjig je treba za vsako poslovno leto v treh mesecih po koncu poslovnega leta sestaviti letno poročilo. Vsi samostojni podjetniki, razen tistih, ki so obdavčeni na osnovi ugotovljenega dobička z upoštevanjem normiranih odhodkov, so dolžni sestavljeno poročilo predložiti AJPES-u zaradi javne objave in državne statistike.

Pri opravljanju dejavnosti s. p. obstajata dve možnosti za ugotovitev davčne osnove, tj. z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov ali z upoštevanjem normiranih odhodkov. Pri ugotavljanju davčne osnove z upoštevanjem prihodkov in odhodkov pomeni, da je davčna osnova dobiček, ki ga določimo na način, da od davčno priznanih prihodkov, ustvarjenih v enem poslovnem letu, odštejemo davčno priznane odhodke. Z upoštevanjem normiranih odhodkov za ugotavljanje davčne osnove izhajamo iz dejanskih davčno priznanih prihodkov, pri čemer so odhodki določeni v pavšalu in znašajo 70 % ustvarjenih davčno priznanih prihodkov (ZDoh-2, Uradni list RS, št. 13/2011; 94/2012).

Ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov je enostavnejši način ugotavljanja davčne osnove, saj za zavezance ne obstaja obveznost vodenja poslovnih evidenc o odhodkih in sestavljanja letnih poročil. Dolžni so voditi le evidenco izdanih knjigovodskih

listin in evidenco osnovnih sredstev. Če se podjetnik odloči za ugotavljanje davčne osnove na osnovi normiranih odhodkov, njegovi prihodki v koledarskem letu ne smejo presežati 50.000 EUR ter ne more uveljavljati olajšav in drugih odhodkov, ki so lahko višji od normiranih (ZDoh-2, Uradni list RS, št. 13/2011; 94/2012).

Ker je v slovenskem prostoru najpogostejša oblika poslovanja podjetja s. p., zakonsko določeno spremljanje njegovega poslovanja pa je kompleksno, saj ga urejajo številni zakoni, v zaključni projektni nalogi predstavljamo računovodski in davčni vidik poslovanja s. p.

1.2 Namen in cilji zaključne projektne naloge

Namen zaključne projektne naloge je predstaviti proces računovodskega spremljanja poslovanja s. p., predvsem s področja evidentiranja gospodarskih kategorij, obveznega poročanja in davčnega vidika poslovanja. Za doseg temeljnega namena zaključne naloge, bodo uresničeni naslednji cilji:

- predstavitev začetne registracije s. p.,
- predstavitev računovodskega vidika spremljanja poslovanja s. p.,
- predstavitev in analiza davčnega vidika poslovanja s. p.,
- predstavitev vsebine letnega poročila za zunanje poslovno poročanje in
- predstavitev računovodskega spremljanja poslovanja na izbranem primeru.

1.3 Metode pri izdelavi naloge

V prvem delu zaključne projektne naloge je uporabljena deskriptivna metoda, s katero predstavljamo s. p., računovodski vidik spremljanja poslovanja s. p., davčni vidik poslovanja in obveznosti s. p. glede sestavljanja letnega poročila, pomembnega za zunanje poročanje.

V drugem delu projektne naloge analiziramo praktični primer poslovanja s. p. v izbranem podjetju za obdobje od 2007 do 2011. Za analizo poslovanja uporabimo notranje podatke izbranega podjetja.

V sklepnem delu zaključne projektne naloge z metodo sinteze strnemo vsa ključna spoznanja glede spremljanja poslovanja s. p.

1.4 Predpostavke in omejitve zaključne projektne naloge

Pri pisanju zaključne projektne naloge se omejimo na predstavitev računovodskega spremljanja poslovanja s. p. na področju Slovenije. Analiza temelji na zakonodaji, ki je bila veljavna v letu 2012.

2 SAMOSTOJNI PODJETNIKI V SLOVENIJI

Podjetniki si pred ustanovitvijo podjetja pogosto postavijo vprašanje, katero obliko podjetja bi bilo najbolj smotno izbrati. Ob ustanavljanju podjetja, pred začetkom poslovanja, je priporočljivo, da ima podjetnik izdelan poslovni načrt, ki mu bo pomagal pri opredelitvi vizije, poslanstva in ciljev za poslovanje ter ponudil podroben opis korakov za uspešno uresničenje njegove ideje. Poslovni načrt mu tudi pomaga pri izbiri pravnoorganizacijske oblike delovanja podjetja.

2.1 Odpiranje in poslovanje podjetja

Na osnovi ZGD-1¹ podjetnik lahko začne opravljati svojo dejavnost, ko je pri AJPES-u vpisan v PRS. Firmo lahko registrira prek spleta na strani e-VEM, za katero potrebuje kvalificirano digitalno potrdilo, ali pa z osebnim obiskom ene izmed vstopnih točk VEM (vse na enem mestu). Sem spadajo: upravne enote in krajevni uradi ter izpostave AJPES, JAPTI (Javna agencija Republike Slovenije za podjetništvo in tuje investicije), OZS (Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije), GZS (Gospodarska zbornica Slovenije) in DURS (Davčna uprava Republike Slovenije).

Po 74. členu ZGD-1 (Uradni list RS, št. 42/2006) v prijavi za vpis v PRS mora navesti:

- predlagan datum vpisa, ki je poznejši od dneva vložitve prijave za vpis in ni daljši od treh mesecev od dneva vložitve prijave za vpis,
- firmo podjetnika in podatke o sedežu,
- podatke o skrajšani firmi, če jo ima,
- podatke o podjetniku: ime in priimek, EMŠO, prebivališče, davčno številko,
- podatke o zastopniku: ime in priimek, EMŠO, prebivališče, davčno številko,
- dejavnosti, ki jih bo opravljal,
- podatke o drugih delih podjetnika kot enotah poslovnega registra v skladu z zakonom, ki ureja PRS, in
- izjavo, da nima neporavnanih dospelih obveznosti iz prejšnjih poslovanj.

V roku 8 dni po vpisu v PRS je podjetnik dolžan DURS-u sporočiti naslednje podatke (DURS 2013):

- število in lokacije poslovnih prostorov, ki se uporabljajo za opravljanje dejavnosti in pridobivanje prihodkov,
- poslovne enote doma in v tujini,
- kapitalske naložbe doma in v tujini,

¹ Zakon ureja več različnih med seboj povezanih področij, kot so: razmerja med družbeniki, določila v zvezi opravljanjem dejavnosti, urejanje poslovnih knjig in letnih poročil, odgovornosti za obveznosti itd.

- številke računov v tujini,
- povezane osebe in
- osebo, ki vodi poslovne knjige.

Podjetnik lahko v skladu s 6. členom ZGD-1 opravlja posle le v okviru dejavnosti, ki je vpisana v register. Izjema velja v primeru, če podjetnik opravlja druge posle, potrebne za obstoj podjetja, ne pomenijo pa neposrednega opravljanja dejavnosti (Uradni list RS, št. 65/2009, 6. člen). Pred začetkom poslovanja je podjetnik dolžan preveriti, ali ima vso potrebno dokumentacijo za opravljanje določenega dela, saj mora imeti pri nekaterih dejavnostih posebno dodatno dovoljenje, kot na primer obrtno dovoljenje. Dejavnosti, za katere je treba pridobiti obrtno dovoljenje, so navedene v Uredbi o določitvi obrtnih dejavnosti in obrti podobnih dejavnosti (Uradni list RS, št. 18/2008).

V sistem obveznega zdravstvenega zavarovanja se morajo prijaviti tisti podjetniki, ki imajo odprt celodnevni s. p., in sicer najpozneje v 8 dneh po zaposlitvi oziroma po izpolnitvi pogojev za zavarovanje. Za prijavo potrebujejo sklep AJPES-a o vpisu v PRS in osebni dokument ter izpolnjen obrazec M-1 (prijava oseb v obvezno socialno zavarovanje). Vpis lahko opravijo pri pristojni območni enoti Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljevanju ZZZS) ali prek portala e-VEM. Popoldanski s. p. je zavarovan iz drugega naslova. Lahko ga ustanovi že zaposlena oseba, študent ali upokojenec. Pravni status, pravice in dolžnosti za celodnevni in popoldanski s. p. pa so enake. Po registraciji pri AJPES-u podjetnik pristopiti k obveznemu pokojninskemu in invalidskemu zavarovanju ter zavarovanju za starševsko varstvo. Lahko se odloči tudi za zavarovanje v primeru brezposelnosti, ni pa obvezno. (DURS, 2012a).

2.2 Prednosti in slabosti poslovanja podjetja kot s.p.

V nadaljevanju naloge predstavljamo nekatere osnovne prednosti in slabosti za s. p.

Prednosti s. p. (Cepec idr. 2010; Šubelj 2010):

- podjetje lahko ustanovi vsaka fizična oseba v kratkem časovnem obdobju,
- za ustanovitev ni potreben osnovni kapital,
- možnost ustanovitve popoldanskega s. p.,
- za popoldanski s. p. se lahko odločijo redno zaposlene osebe, študenti in upokojenci,
- podjetniki lahko prosto razpolagajo z denarjem na transakcijskem računu,
- prenos sredstev med podjetjem podjetnika in njegovim gospodinjstvom je enostaven,
- administrativni stroški so navadno nižji kot npr. pri d. o. o.,
- podjetnik ima pri vodenju poslovnih knjig več možnosti. Lahko se odloči za enostavno knjigovodstvo, dvostavno knjigovodstvo ali sistem normiranih odhodkov,
- obdavčitev je progresivna po dohodninski lestvici, kar pomeni, da je ugodna, če gre za podjetje z nizkim dobičkom.

Slabosti s. p. (Cepec idr. 2010; Šubelj 2010):

- če s. p. v poslovnem letu ustvari veliko dobička, se bo uvrstil v višji dohodninski razred, kar pomeni, da je obdavčitev na koncu leta lahko večja kot pri drugi obliki podjetja,
- odgovornost podjetnika ni omejena, saj s. p. odgovarja z vsem svojim premoženjem,
- podjetje lahko ustanovi le ena oseba, saj ni možnosti vključevanja dodatnih ustanoviteljev,
- ustanovitelj ne more upoštevati stroškov dela za zniževanje davčne osnove,
- ustanovitelj svojemu podjetju ne more zaračunati obresti za posojilo, najemnine za poslovni prostor, bonitete za službeno vozilo in koristiti nekaterih drugih ugodnosti.

2.3 Prenehanje delovanja samostojnega podjetnika

Prenehanje delovanja s. p. delimo na dva dela: prostovoljno prenehanje in prisilno prenehanje. Na osnovi 75. člena ZGD-1 mora podjetnik vsako spremembo podatkov v podjetju v 15 dneh po nastanku spremembe prijaviti AJ PES-u.² Prenehanje opravljanja dejavnosti mora podjetnik ali od njega za ta namen pooblaščen oseba prijaviti najmanj 15 dni prej (Uradni list RS, št. 65/2009, 75. člen). Podjetnik je prenehanje dejavnosti dolžan vsaj tri mesece pred prijavo prenehanja objaviti na primeren način (s pismi upnikom, v sredstvih javnega obveščanja, v poslovnih prostorih). Navesti mora, da bo prenehal opravljati dejavnost, in določiti dan prenehanja delovanja podjetja.

Prostovoljno prenehanje delovanja s. p.

Pri prostovoljnem prenehanju delovanja podjetja je podjetnik dolžan svojo odločitev posredovati DURS-u vsaj tri mesece pred zaprtjem. Enako obveznost imajo tudi tisti podjetniki posamezniki, ki nameravajo svojo dejavnost prodati ali vložiti v družbo. Če se podjetnik odloči, da se bo statusno preoblikoval v skladu s 1. odstavkom 667. člena ZGD-1, lahko to naredi na dva načina: podjetje prenese na novo kapitalsko podjetje, ki se ustanovi zaradi prenosa podjetnikovega podjetja, ali podjetje prenese na prevzemno kapitalsko družbo, ki je bila ustanovljena že prej (Uradni list RS, št. 65/2009, 667. člen). Na dan prenehanja delovanja podjetja so podjetniki dolžni na DURS vložiti davčni obračun akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti, iz katerega so razvidni prihodki in odhodki do dneva prenehanja opravljanja dejavnosti.

² 688. člen ZGD-1 v 4. točki prvega odstavka določa, da se vsak podjetnik kaznuje z globo od 600 do 1600 EUR, če pravočasno ne prijavi spremembe podatkov ali prenehanje poslovanja v skladu s prvim odstavkom 75. člena ZGD.

Prisilno prenehanje delovanja s. p.

Drugi način prenehanja delovanja podjetja je prisilno (neprostovoljno), do katerega lahko pride v primeru:

– smrti podjetnika

Če podjetnik umre, ima njegov dedič po zakonu pravico prevzeti poslovanje podjetja. V skladu s 4. odstavkom 72. člena ZGD-1 podjetnikov dedič, ki nadaljuje poslovanje, lahko v podjetju še naprej uporablja ime in priimek zapustnika. Ob nadaljevanju poslovanja zapustnikovega podjetja, na njegovega dediča preidejo podjetje podjetnika ter pravice in obveznosti podjetnika v zvezi s podjetjem (Uradni list RS, št. 65/2009, 72. člen). V skladu s 75. členom ZGD-1 AJPES podjetnika po uradni dolžnosti izbriše iz PRS v primeru, da podjetnikov dedič v času treh mesecev ne predloži izjave, da bo nadaljeval podjetnikovo poslovanje. Če se dedič odloči, da ne bo prevzel podjetja, je dolžan DURS-u sporočiti prenehanje opravljanja dejavnosti (Uradni list RS, št. 65/2009, 75. člen).

– stečaja

V primeru stečaja podjetja s. p. kot fizična oseba odgovarja z vsem svojim premoženjem za dolgove, če jih ima, tudi po prenehanju delovanja dejavnosti. Upniki za poplačilo svojih terjatev sprožijo izvršilni postopek. S. p. ne bo mogel ustanoviti novega podjetja, dokler ne poravnava vseh obveznosti. Stečaj podjetnika ureja Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (Uradni list RS, št. 126/2007 – 63/2013).

– neizpolnjevanja pogojev

V primeru, da pristojni organi (obrtna zbornica, inšpekcijski organi) ugotovijo, da podjetnik ne izpolnjuje vseh pogojev za nadaljnje poslovanje, pri čemer s. p. tudi po opozorilu ne upošteva njihovih navodil za odpravo težave v podjetju, so pristojni organi dolžni DURS-u sporočiti svoje ugotovitve.

– sodne prepovedi

Če sodišče prepove opravljanje določene dejavnosti s. p. iz določenih razlogov, je dolžno to odločitev posredovati DURS-u.

2.4 Ključne razlike med samostojnim podjetnikom in družbo z omejeno odgovornostjo

Ker sta s. p. kot fizična oseba in d. o. o. kot pravna oseba najpogostejši pravnoorganizacijski obliki poslovanja podjetja v Sloveniji, v nadaljevanju predstavljamo njune najpomembnejše razlike. Pri odločitvi o izbiri za s. p. ali d. o. o. ima pomembno vlogo ustanovitveni kapital, ki je določen v 475. členu ZGD-1 (Uradni list RS, št. 65/2009) saj ga za d. o. o. potrebujemo in znaša 7.500 EUR. Ustanovitev s. p. je brezplačna, potrebna sta le prigrasitev pri AJPES-u in vpis v PRS. Ob ustanovitvi d. o. o. pa nastanejo nekateri stroški, ki so določeni po notarski tarifi, potreben pa je tudi vpis podjetja v sodni register.

Preglednica 1: Razlike med samostojnim podjetnikom in družbo z omejeno odgovornostjo

	S. p. (samostojni podjetnik)	D. o. o. (družba z omejeno odgovornostjo)
Pravnoorganiza- cijska oblika	Fizična oseba.	Pravna oseba.
Organ za registracijo	Priglasitev pri AJPES-u, vpis v PRS.	Vpis v sodni register, kar sedaj opravlja AJPES.
Strošek ustanovitve	Ustanovitev je brezplačna.	Pri ustanovitvi nastanejo notarski stroški.
Osnovni vložek	Osnovni kapital ni potreben.	Potrebuje osnovni ustanovitveni kapital v višini najmanj 7.500 EUR.
Odgovornost	Za obveznosti podjetja odgovarja s svojim premoženjem.	Družbeniki za obveznosti odgovarjajo samo s svojim deležem v družbi.
Obdavčitev dobička	Dobiček je obdavčen po ZDoh-2 in delno tudi po ZDDPO-2 ³ .	Dobiček je obdavčen po ZDDPO-2.
Stopnja obdavčitve	Stopnja obdavčitve je v skladu z dohodninsko lestvico	Za leto 2012 je znašala 18 %.
Razpolaganje z gotovino	Prosto razpolaga z gotovino, vendar mora voditi evidenco o pretokih sredstev iz podjetja v gospodinjstvo in obratno.	Ne more prosto razpolagati z gotovino – vodenje blagajne in blagajniškega dnevnika. Treba je upoštevati predpise s področja gotovinskega poslovanja.
Vodenje poslovnih knjig	Enostavno/dvostavno knjigovodstvo ali normirani odhodki.	Dvostavno knjigovodstvo ali normirani odhodki.
Zakoniti zastopnik	Podjetnik oziroma nosilec podjetja.	Lahko je lastnik podjetja, lahko pa določi drugo osebo.

Vir: Šubelj 2010, 19–23; ZDDPO-2, člena 60. in 122.

³ Če ZDoh-2 ne določa drugače, se za ugotavljanje davčno priznanih prihodkov in davčno priznanih odhodkov v davčnem obračunu uporabljajo predpisi o obdavčitvi dohodkov pravnih oseb, to je ZDDPO-2. Po določilih tega zakona se pri ugotavljanju dobička priznavajo prihodki in odhodki, ugotovljeni v izkazu poslovnega izida v skladu z računovodskimi standardi.

Ne smemo zanemariti tudi odgovornosti, kajti s. p. odgovarja z vsem svojim premoženjem, medtem ko družbenik pri d. o. o. odgovarja le z vloženim kapitalom. S. p. kot zakoniti zastopnik podjetja lahko prosto razpolaga z gotovino in s sredstvi na računu podjetja, vendar mora o tem voditi evidenco. Ne glede na to, ali je zakoniti zastopnik d. o. o. lastnik podjetja ali druga oseba, ki jo lastnik določi, družbenik v podjetju ne more prosto razpolagati z gotovino in s sredstvi na računu, saj ta pripadajo podjetju in ne posamezniku.

S. p. se lahko odloči za enostavno ali dvostavno knjigovodstvo ali za določitev osnove za obdavčitev z upoštevanjem normiranih odhodkov, medtem ko lahko d. o. o. izbira med dvostavnim knjigovodstvom in normiranimi odhodki. Na odločitev vpliva veliko dejavnikov, predvsem obseg poslovanja in pričakovani dobiček. V preglednici 1 so navedene nekatere temeljne razlike med s. p. in d. o. o.

3 RAČUNOVODSKO SPREMLJANJE POSLOVANJA SAMOSTOJNEGA PODJETNIKA

Računovodenje malih podjetnikov ureja Slovenski računovodski standard 39 (v nadaljevanju SRS), ki obravnava letno poročilo podjetnika za zunanje poslovno poročanje, razčlenjevanje postavk v bilanci stanja za zunanje poslovno poročanje, razčlenjevanje postavk v izkazu poslovnega izida za zunanje poslovno poročanje, sprejemanje računovodskih usmeritev, vodenje poslovnih knjig, knjigovodske listine, amortiziranje, začetno računovodsko merjenje zalog, prevrednotovanje sredstev in obveznosti do njihovih virov, popis sredstev in obveznosti do njihovih virov ter dostop do poslovnih knjig in poročil (SRS 39 2006). Ta standard je namenjen obravnavi najpogostejših poslovnih dogodkov podjetja.

Pri računovodskem obravnavanju ostalih poslovnih dogodkov pa se uporabljajo splošni računovodski standardi, ki so namenjeni za srednje in velike s. p. (SRS 39 2006). Podjetniki morajo za določanje vrste in načina vodenja poslovnih knjig upoštevati še Pravilnik o poslovnih knjigah in drugih davčnih evidencah za fizične osebe, ki opravljajo dejavnost (Uradni list RS, št. 138/2006).

3.1 Računovodenje samostojnega podjetnika in knjigovodske listine

Računovodenje s. p. je odvisno predvsem od velikosti podjetja, saj ta določa način vodenja poslovnih knjig. Pravila za letna poročila in računovodenje so za srednje in velike podjetnike enaka kot za gospodarske družbe, kajti iz SRS 39 je razvidno, da je ta standard namenjen le za urejanje računovodenja malih podjetnikov. Ne glede na velikost podjetja pa morajo vsi upoštevati posebnosti, ki jih določa Pravilnik o načinu vodenja poslovnih knjig za s. p. (Uradni list RS, št. 138/2006).

Knjigovodske listine

Vsak poslovni dogodek, ki nastane v podjetju, mora biti dokumentiran. SRS 21 obravnava knjigovodske listine kot osnovo za vpisovanje v poslovne knjige, ki predstavljajo pisno pričevanje (lahko tudi v obliki elektronskega zapisa) o nastanku poslovnega dogodka na verodostojen in pošten način. Poleg tega standarda je treba upoštevati še SRS 39 in predpise o davku na dodano vrednost (v nadaljevanju DDV). Glede na kraj sestavitve obstajajo: zunanje in notranje knjigovodske listine. Zunanje se sestavljajo zunaj podjetja, pri drugi pravni ali fizični osebi, to so npr.: prejeti računi, predračuni, dobavnice, dobropisi, bančni izpiski itd. Notranje se sestavljajo znotraj podjetja, kjer nastajajo poslovni dogodki, in so lahko izvirne ali izpeljane, npr.: izdani računi, dobropisi, obračuni potnih stroškov, blagajniški prejemki, izdatki in drugo.

Knjigovodske listine se uporabljajo od trenutka, ko nastanejo spremembe gospodarskih kategorij v poslovnem sistemu, s ciljem, da se zagotovijo pravočasne računovodske informacije in podatki o poslovnem dogodku. Praviloma se sestavljajo na kraju in v času nastanka poslovnega dogodka, in to v roku 8 dni (SRS 39 2006, 39.16, Uradni list RS, št. 118/2005). Izstavljajo se z namenom, da bi se dokazali že nastali poslovni dogodki ali da bodo šele nastali v bližnji prihodnosti. V SRS 39 so predpisana načela pri sestavljanju knjigovodskih listin, ki jih je treba upoštevati.

Podjetnik poleg knjiženja prihodkov in odhodkov po SRS 39 (2006) sestavlja knjigovodsko listino tudi za knjiženje: stroškov posebej za podjetje in posebej za gospodinjstvo (stroškov kurjave, elektrike, vode, telefona, sprotnega in investicijskega vzdrževanja), stroškov nabave kmetijskih pridelkov (če prodajalec ni dolžan izdati ustrezne listine) ter za pretoke sredstev v gospodinjstvo in iz njega (če ni ustreznih listin).

V 82. členu ZDDV-1 (Uradni list RS, št. 13/2011), so opredeljene obvezne sestavine knjigovodske listine (računa):

- datum izdaje računa,
- zaporedno številko računa,
- identifikacijsko številko za DDV, pod katero je davčni zavezanec dobavil blago ali storitev,
- identifikacijsko številko za DDV kupca, pod katero je kupec prejel dobavo blaga ali storitev,
- ime in naslov davčnega zavezanca in njegovega kupca,
- količino in vrsto dobavljenega blaga oziroma obseg in vrsto opravljenih storitev,
- datum dobavljenega blaga ali opravljene storitve,
- davčno osnovo od katere se obračuna DDV,
- stopnjo in znesek DDV.

Sestavine poenostavljenega računa (pri prometu s fizičnimi osebami, ki niso zavezanci po ZDDV-1) so opredeljene v 83. členu ZDDV-1 (Uradni list RS, št. 13/2011):

- datum izdaje računa,
- zaporedno številko računa,
- ime in naslov davčnega zavezanca in identifikacijsko številko za DDV, pod katero je opravil dobavo blaga ali storitev,
- količino in vrsto dobavljenega blaga oziroma obseg in vrsto opravljenih storitev,
- prodajno vrednost blaga oziroma storitve z vključenimi DDV ter
- znesek vračunanega DDV.

Vsebina računa (knjigovodske listine) je predvsem odvisna od tega, ali račun izdaja oseba, ki je zavezanec za DDV, ali oseba, ki to ni. Podjetje, ki je zavezanec za DDV, mora pri izdajanju

računov postopati v skladu z 81. členom Zakona o DDV, ki določa obveznost in način izdajanja računov, ter v skladu z 82. členom Zakona o DDV, ki predpisuje obvezne podatke na računu (Uradni list RS, št. 83/2012).

Pred knjiženjem je treba obvezno narediti formalno, vsebinsko in računsko kontrolo knjigovodske listine. Po SRS 21 je pri ročnem obravnavanju podatkov obvezno kontroliranje izvirnih knjigovodskih listin, in to pred knjiženjem. Pri računalniškem obravnavanju podatkov pa je obvezno kontroliranje začetnega vnosa podatkov iz knjigovodskih listin v računalnik, medtem ko se izpeljane knjigovodske listine kontrolirajo le po potrebi. Cilj kontroliranja je, da nam podatki iz knjigovodskih listin kažejo dejansko stanje in gibanje sredstev, obveznosti do njihovih virov, prihodkov in odhodkov.

Knjigovodska listina je verodostojna, če se pri njenem kontroliranju pokaže, da lahko strokovna oseba, ki ni sodelovala v poslovnem dogodku, na njeni osnovi jasno spozna naravo in obseg poslovnega dogodka. Oseba, ki je odgovorna za kontroliranje, potrdi, da je bilo kontroliranje uspešno opravljeno in da so knjigovodske listine verodostojne oziroma pravilne. Pisna potrditev kontrole listin je obvezna le, če poslovne knjige vodi druga pooblaščenca oseba, npr. računovodski servis (Drobež, Korbar in Macarol 2003, 45-46).

3.2 Vodenje poslovnih knjig podjetnikov

Podjetniki vodijo poslovne knjige in jih enkrat letno zaključujejo v skladu z ZGD-1 in SRS. Pri tem upoštevajo načela urejenega knjigovodstva, ki so opredeljena v SRS 39.

S poslovnimi knjigami zagotavljajo podatke, ki so potrebni za sestavljanje računovodskih izkazov, sestavljanje napovedi za odmero davka od dohodkov iz dejavnosti in davčnega nadzora. Tisti podjetniki, ki so zavezanci za DDV, pa morajo zagotoviti tudi podatke za obračun DDV (Zupančič 2004, 25).

Načeloma se poslovne knjige vodijo po sistemu dvostavnega knjigovodstva, na način, ki je predviden za gospodarske družbe. V primerih, ko podjetnik ustreza merilom za majhne družbe, se lahko odloči, da bo poslovne knjige vodil po sistemu enostavnega knjigovodstva, ampak pod pogojem, da v zadnjem poslovnem letu ne prekorači meril, ki jih določa ZGD-1 (Uradni list RS, št. 65/2009, 73. člen in 57/2012, 12. člen). Svojo odločitev o načinu vodenja poslovnih knjig sporoči na pristojni davčni urad.

Podjetnik, ki začenja z opravljanjem dejavnosti, mora o izbranem načinu vodenja poslovnih knjig (dvostavno ali enostavno) obvestiti pristojni davčni organ najpozneje v 8 dneh po začetku poslovanja. Prav tako ga mora obvestiti o spremembi načina vodenja poslovnih knjig med opravljanjem dejavnosti, in sicer najpozneje do 31. decembra tekočega leta za naslednje davčno leto (DURS, 2012a).

Po 32. členu Zakona o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 13/2011, v nadaljevanju ZDavP-2) se morajo poslovne knjige in druga dokumentacija, potrebna za davčni nadzor, hraniti v fizični ali elektronski obliki do poteka absolutnega zastaralnega roka pravice do izterjave davka, na katerega se nanašajo, če s tem zakonom ali zakonom o obdavčenju ni drugače določeno.

Poslovnih knjig pa ni treba voditi tistim podjetnikom, ki se odločijo za status »normiranca«, tj. tistim, ki svojo davčno osnovo od dohodka iz dejavnosti ugotavljajo na osnovi normiranih odhodkov. Ta način obdavčitve je predstavljen v podpoglavju 4.3.

Enostavno knjigovodstvo

Enostavno knjigovodstvo predstavlja poenostavljen sistem vodenja poslovnih knjig, skladno s katerim se vpisujejo le podatki o nekaterih poslovnih dogodkih. Priprava dokumentacije za knjiženje poslovnih dogodkov je zato enostavnejša, saj pretežno zahteva le eno vknjižbo, tako da lahko podjetnik davčno osnovo ugotovi le na osnovi podatkov o prihodkih in odhodkih.

Po ZGD-1 (Uradni list RS, št. 65/2009, 73. člen in 57/2012, 12. člen) vodenje poslovnih knjig po sistemu enostavnega knjigovodstva je možno v primeru, ko podjetnik ne prekorači dveh od spodaj navedenih meril:

- povprečno število delavcev ne presega 3,
- letni prihodki so nižji od 50.000 evrov in
- povprečna vrednost aktive ne presega 25.000 evrov.

Osnovna načela enostavnega knjigovodstva, ki jih morajo podjetniki upoštevati, so opredeljena v SRS (Priloga 1, Uradni list RS, št. 118/2005):

- ugotavljanje in knjiženje stroškov porabe materiala,
- knjiženje amortizacije,
- ugotavljanje poslovnega izida in
- ugotavljanje terjatev do podjetnika oziroma njegovega kapitala.

Podjetnik lahko ugotavlja stroške materiala po metodi posrednega ugotavljanja porabe s popisom. Stroški porabljenega materiala se ugotavljajo tako, da se od vrednosti zaloge na začetku obračunskega obdobja, ki so povečane za vrednost nabav v obračunskem obdobju, odšteje vrednost zalog na koncu obračunskega obdobja. Stroške amortizacije lahko izkaže v izkazu poslovnega izida, ki ga je možno ugotoviti le računsko po predpisani shemi izkaza poslovnega izida. Podjetnikov kapital se tudi lahko ugotavlja le računsko, in to kot razlika med stanjem popisanih sredstev in obveznosti.

Poslovne knjige, ki se vodijo po načelih enostavnega knjigovodstva v skladu s SRS (Priloga 2.1., Uradni list RS, št. 118/2005) so:

- knjiga prihodkov in odhodkov z vključeno ali posebej vodeno evidenco terjatev do kupcev in obveznosti do dobaviteljev,
- knjiga ostalih terjatev,
- knjiga ostalih obveznosti in
- register opredmetenih osnovnih sredstev.

Knjiga prihodkov in odhodkov mora vsebovati stolpce najmanj po vrstah prihodkov in odhodkov, kar skupaj z drugimi evidencami ter popisom sredstev in obveznosti do njihovih virov omogoča sestavitev izkaza poslovnega izida. V to knjigo se vpisujejo podatki o listini in zneskih, ki so razčlenjeni na: prihodke od prodaje in druge prihodke, stroške dela, stroške storitev, stroške obresti, stroške materiala in druge stroške. V tej knjigi se lahko evidentirajo tudi terjatve do kupcev in obveznosti do dobaviteljev (SRS, Priloga 2.2., Uradni list RS, št. 118/2005).

V knjigo ostalih terjatev in obveznosti se knjižijo tiste vrste terjatev in obveznosti, katerih posledica niso prihodki in odhodki. To so npr. aktivne in pasivne časovne razmejitev, prejeti in dani predujmi in podobno. Če se v evidenci terjatev in obveznosti iz kupoprodajnih razmerij zagotavljajo tudi podatki o ostalih terjatvah in obveznostih, podjetnikom ni treba voditi te knjige. Na začetku obračunskega obdobja se v knjigi ostalih terjatev in ostalih obveznosti prenesejo začetna stanja terjatev in obveznosti iz ustreznih popisnih listin (SRS, Priloga 2.3., Uradni list RS, št. 118/2005).

Register opredmetenih osnovnih sredstev se vodi v obliki vnaprej vezane knjige ali računalniško. Vsako opredmeteno osnovno sredstvo v njem mora imeti svojo registrsko številko. Podjetniki v register osnovnih sredstev vpisujejo podatke o nazivu osnovnega sredstva, listini, datumu pridobitve, registrski številki tega sredstva ter nabavni vrednosti in njegovi odtujitvi. Opredmetena osnovna sredstva se vodijo z razliko med nabavno vrednostjo in popravkom njene vrednosti (SRS 39 2006).

Dvostavno knjigovodstvo

Dvostavno knjigovodstvo je najpopolnejši sistem za spremljanje sprememb in stanj ekonomskih kategorij poslovnega sistema, v katerem se podatki o posameznem poslovnem dogodku urejajo in obdelujejo vselej povezano, če pa informacijske potrebe tako narekujejo, jih v posameznih pomožnih knjigah še razčlenjujemo (Turk in Melavc 2001, 216–217).

S Pravilnikom o vodenju poslovnih knjig je predpisano, da samostojni podjetniki vodijo poslovne knjige po sistemu dvostavnega knjigovodstva na način, ki je predviden za gospodarske družbe (Uradni list RS, št. 5/1995). Knjiženje poslovnih dogodkov je precej zahtevno, saj ima vsaka vknjižba svojo protiknjižbo, kar pomeni, da se mora pri vsakem knjiženju zagotoviti bilančno ravnotežje (aktiva mora vedno biti enaka pasivi). Poslovni

dogodki se morajo knjižiti na osnovi verodostojnih knjigovodskih listin. Za ta način vodenja knjig se bodo odločili predvsem tisti podjetniki, ki imajo velik obseg poslovanja in sodelujejo z veliko poslovnih partnerjev ter potrebujejo kakovostne informacije o poslovnih dogodkih v podjetju, trenutnem finančnem stanju podjetja, morebitnih terjatvah in obveznostih do države ali dobaviteljev itd. Podjetniki morajo začeti voditi poslovne knjige po načelu dvostavnega knjigovodstva v primeru, ko prekoračijo mejo enostavnega knjigovodstva, kar je bilo opredeljeno v predhodnem podglavju.

Poslovne knjige po načelih dvostavnega knjigovodstva so: temeljne knjige (glavna knjiga in dnevnik) ter pomožne knjige (analitične evidence in druge pomožne knjige). Podjetniki morajo obvezno voditi temeljne poslovne knjige (SRS 39 2006, 39.11., Uradni list RS, št. 118/2005). V glavni knjigi se spremljajo spremembe in stanja vseh gospodarskih kategorij, v dnevnik pa se vpisujejo poslovni dogodki po vrsti, kot nastajajo, ne glede na njihovo vsebinsko različnost. Pomožne knjige niso obvezne, razen če verodostojni podatki niso zagotovljeni drugače. Analitične evidence predstavljajo razčlenitev temeljnih kontov glavne knjige, druge pomožne knjige pa dopolnjujejo konto glavne knjige (npr. register opredmetenih osnovnih sredstev, knjiga prejetih in izdanih računov itd.) (Zaman, Hočevar in Igličar 2007).

Bistvene razlike med temeljnimi in pomožnimi poslovnimi knjigami so naslednje (Zaman, Hočevar in Igličar 2007, 183):

- v temeljnih knjigah se zapisujejo samo vrednostni podatki o poslovnih dogodkih, v pomožnih knjigah pa se poleg njih zapisujejo tudi količinski podatki;
- v temeljnih knjigah spremljamo samo zgoščene (sintetične) gospodarske kategorije, v pomožnih pa podrobne oziroma analitične gospodarske kategorije;
- v temeljnih poslovnih knjigah poslovne dogodke zapisujemo na povezani, dvostavni zasnovi, v pomožnih knjigah pa jih zapisujemo na enostavni zasnovi.

Urejene in obdelane računovodske podatke o spremembah in stanjih gospodarskih kategorij v poslovnem sistemu, ki so zbrani v temeljnih poslovnih knjigah, izkažemo v temeljnih računovodskih poročilih, kot so: bilanca stanja, izkaz poslovnega izida, izkaz denarnih tokov in izkaz gibanja kapitala.

Ena od najbolj očitnih razlik med enostavnim in dvostavnim knjigovodstvom je, da pri enostavnem knjigovodstvu vsak znesek poslovnega dogodka v poslovne knjige vpišemo samo enkrat, medtem ko v dvostavnem knjigovodstvu znesek vpišujemo dvakrat oziroma na dva konta.

Čeprav je enostavno knjigovodstvo bolj razumljivo za vodenje od dvostavnega knjigovodstva, ki je bolj zapleteno, ne daje jasnega vpogleda v celotno poslovanje, zaradi česar je primerno za majhne podjetnike, ki nimajo velikega obsega poslovanja in katerih poslovanje ustreza pogojem enostavnega knjigovodstva.

3.3 Letno poročilo za zunanje poslovno poročanje

Podjetniki, ki vodijo poslovne knjige po enostavnem ali dvostavnem knjigovodstvu, morajo sestavljati letno poročilo za obračunsko obdobje zaradi zunanjega poslovnega poročanja. Po 54. členu ZGD-1 so ga obvezani sestaviti najkasneje v treh mesecih po koncu poslovnega leta (Uradni list RS, št. 65/2009, 54. člen). Za državno statistiko in javno objavo ga morajo oddati na pristojni izpostavi AJPES-a.

Podjetniki letno poročilo za obračunsko obdobje sestavljajo na osnovi podatkov iz poslovnih knjig ter opravljenega popisa sredstev in obveznosti do njihovih virov (Zupančič 2004, 351).

Podjetnikom, ki davčno osnovo ugotavljajo na osnovi normiranih odhodkov, ni treba voditi poslovnih knjig in zaradi tega niso dolžni predložiti letnega poročila. V skladu s Pravilnikom o poslovnih knjigah in drugih davčnih evidencah za fizične osebe (Uradni list RS, št. 138/2006) morajo za poslovne in davčne namene voditi: evidenco knjigovodskih listin, evidenco osnovnih sredstev in morebitne druge evidence, če to zahtevajo posebni predpisi s področja, na katerem poslujejo. Splošna pravila letnega poročila in njegove sestavine so opredeljene v členih 60–62 ZGD-1. Vsebina poslovnega poročila je odvisna od velikosti podjetja.

Način sestavljanja računovodskih izkazov podjetnika, ki ustreza merilom za majhne družbe (mali s. p.), ureja poseben slovenski računovodski standard (73. člen ZGD-1, Uradni list RS, št. 65/2009). Letno poročilo obsega bilanco stanja in izkaz poslovnega izida (SRS 39 2006). Drugi podjetniki (srednji in veliki) letno poročilo sestavljajo enako kot gospodarske družbe, v skladu z ZGD-1 in SRS. V treh mesecih po koncu poslovnega leta morajo AJPES-u poslati podatke iz letnih poročil o svojem premoženjskem in finančnem poslovanju ter poslovnem izidu za državno statistiko ter druge evidenčne, analitsko-informativne, raziskovalne in davčne namene (59. člen ZGD-1, Uradni list RS, št. 65/2009).

4 DAVČNI VIDIK POSLOVANJA SAMOSTOJNEGA PODJETNIKA

Podjetniki morajo pri opravljanju svoje dejavnosti upoštevati davčno zakonodajo, ki jo predstavljamo v nadaljevanju:

- Zakon o dohodnini (ZDOH-2), s katerim se ureja obveznost plačevanja dohodnine,
- Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb (ZDDPO-2), s katerim se ureja sistem in uvaja obveznost plačevanja davka od dohodkov pravnih oseb,
- Zakon o davku na dodano vrednost (ZDDV-1), s katerim se ureja obveznost plačevanja davka na dodano vrednost,
- Zakon o davčnem postopku (ZDavP-2), ki ureja pobiranje davkov, poslovanje davčnih zavezancev, varovanje podatkov, pridobljenih v davčnem postopku, in medsebojno pomoč med državami članicami Evropske skupnosti.

4.1 Dohodnina

Dohodnina je letni sintetični davek, s katerim so obdavčeni prejemki, dohodki in dobički fizičnih oseb, pridobljeni v davčnem letu, ki je enako koledarskemu letu. V kateri dohodninski razred se bo fizična oseba uvrstila, je odvisno od dohodninske lestvice.

Po 18. členu ZDoh-2 (Uradni list RS, št. 117/2006) viri dohodnine so:

- dohodek iz zaposlitve,
- dohodek iz dejavnosti,
- dohodek iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti,
- dohodek iz oddajanja premoženja v najem in iz prenosa premoženjske pravice,
- dohodek iz kapitala,
- drugi dohodki.

Dobiček samostojnega podjetnika se uvršča v sklop dohodka iz dejavnosti.

Davek od dohodkov iz dejavnosti

Po Zakonu o dohodnini je zavezanec za davek od dohodkov iz dejavnosti fizična oseba, ki opravlja dejavnost in je vpisana v ustrezni register ali drugo predpisano evidenco na območju Republike Slovenije.

Za dohodek iz dejavnosti se šteje dohodek, dosežen z neodvisnim samostojnim opravljanjem dejavnosti, ne glede na namen in rezultat opravljanja dejavnosti. Opravljanje dejavnosti pomeni opravljanje vsake podjetniške, kmetijske ali gozdarske dejavnosti, poklicne dejavnosti ali druge neodvisne samostojne dejavnosti, vključno z izkoriščanjem premoženja in premoženjskih pravic (Uradni list RS, št. 13/2011, 46. člen).

Davčni zavezanec, ki v skladu z zakonom, ki ureja dohodnino, ugotavlja davčno osnovo od dohodka iz dejavnosti na osnovi dejanskih prihodkov in odhodkov, sam izračunava akontacijo dohodnine od dohodka iz dejavnosti v davčnem obračunu, ki ga je treba davčnemu organu predložiti najpozneje v treh mesecih po zaključku poslovnega leta za preteklo poslovno leto (ZDavP-2, Uradni list RS, št. 13/2011).

Podjetnik postane zavezanec za davek od dohodkov iz dejavnosti z dnem vpisa v PRS.

4.2 Ugotavljanje davčne osnove od dohodka iz dejavnosti

Davčna osnova od dohodka iz dejavnosti je dobiček, ki se ugotovi kot razlika med prihodki in odhodki, doseženimi v zvezi z opravljanjem dejavnosti. Ugotavljanje davčne osnove iz dohodka iz dejavnosti po 48. členu ZDoh-2 je možno na dva načina, in sicer:

- z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov ter
- z upoštevanjem normiranih odhodkov.

Ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov

Davčna osnova od dohodka iz dejavnosti predstavlja dobiček zavezanca, ki ga je ustvaril v enem poslovnem oziroma koledarskem letu. Izračunamo ga tako, da od davčno priznanih prihodkov odštejemo davčno priznane odhodke. Za ugotavljanje prihodkov in odhodkov uporabljamo ZDoh-2, ki določa, da se pri ugotavljanju davčne osnove upošteva prihodke in odhodke ob njihovem nastanku. Podjetniki morajo poleg ZDoh-2 upoštevati tudi ZDDPO-2. Po določilih tega zakona se pri ugotavljanju dobička priznavajo prihodki in odhodki, ugotovljeni v izkazu poslovnega izida, skladno z ZDDPO-2.

Dejansko nastali odhodki niso nujno davčno priznani odhodki. ZDDPO-2 v 30. členu ureja področje davčno nepriznanih odhodkov, ki jih podjetnik ne more upoštevati pri ugotavljanju davčne osnove, ter v 31. členu določa delno priznane odhodke, ki se lahko priznajo v višini 50 % (Uradni list RS, št. 117/2006).

Podjetniki so dolžni davčnemu organu predložiti obrazec davčnega obračuna akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti za vsako koledarsko leto, najkasneje v treh mesecih po zaključku poslovnega leta. Zavezanci od ugotovljene davčne osnove plačajo akontacijo dohodnine od dohodka iz dejavnosti z upoštevanjem ustrezne stopnje dohodnine iz davčne lestvice (16 %, 27 %, 41 % ali 50 %). Na osnovi davčnega obračuna se določi predhodna akontacija dohodnine, ki se v tekočem davčnem letu plačuje: v mesečnih obrokih (če znesek predhodne akontacije dohodnine presega 400 EUR) ali v trimesečnih obrokih (če znesek predhodne akontacije ne presega 400 EUR). Obroki predhodne akontacije dospejo v plačilo na zadnji dan obdobja, na katerega se nanašajo, in se plačajo v desetih dneh po dospelosti. (DURS, 2012b).

Ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov

Pri ugotavljanju davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov zavezancem ni treba voditi evidenc o odhodkih, ki nastanejo pri poslovanju. To je poenostavljen način ugotavljanja davčne osnove, saj so odhodki določeni v pavšalu in znašajo 70 % od ustvarjenih prihodkov (7. člen ZDoh-2, Uradni list RS, št. 94/2012).

Osnovni pogoj, ki ga mora zavezanec izpolniti, če želi upoštevati normirane odhodke za ugotavljanje davčne osnove, je, da prihodki iz dejavnosti, ugotovljeni po pravilih o računovodenju, v preteklem davčnem letu ne presegajo 50.000 EUR (4. člen ZDoh-2, Uradni list RS, št. 94/2012). Zavezanec, ki se odloči za ta način ugotavljanja davčne osnove, opravi priglasitev ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov na DURS-u z izjavo o izpolnjevanju pogojev (do konca marca tekočega leta). Zavezancu, ki že uporablja način ugotovitve davčne osnove na osnovi normiranih odhodkov in želi ta način podaljšati za naslednje leto, ni treba več vložiti zahtevka, saj je podaljšanje ob izpolnjevanju pogojev avtomatično. Tisti, ki želijo prenehati uporabljati ta način ugotovitve za tekoče leto, so dolžni obvestiti DURS v okviru obračuna dohodnine od dohodka iz dejavnosti za preteklo leto.

Podjetniki, ki se odločijo za ta način obdavčitve, ne morejo uveljavljati olajšav za zmanjševanje letne davčne osnove dohodka iz dejavnosti, ki jih predstavljamo v nadaljevanju, saj je tak dohodek obdavčen cedularno – gre za dokončen davek (20 % davčna stopnja), ki se ne všteva v letno dohodninsko osnovo. (DURS, 2012b).

4.3 Davčne olajšave

S. p. je upravičen do dveh vrst davčnih olajšav. Prvo davčno olajšavo mu zakon priznava v zvezi z opravljanjem njegove dejavnosti, drugo pa kot fizični osebi pri odmeri dohodnine.

Davčne olajšave v zvezi z opravljanjem dejavnosti

ZDoh-2 davčne olajšave v zvezi z opravljanjem dejavnosti ureja v členih 61–66 a); to so (Uradni list RS, št. 13/2011 in 30/2012):

- *olajšava za vlaganja v raziskave in razvoj* (splošna olajšava za podjetja in podjetnike posameznike se je v letu 2012 zvišala na 100 %, pri čemer se je ukinila posebna regijska olajšava, ki so jo za tovrstna vlaganja na manj razvitih območjih države lahko do tedaj koristila podjetja);
- *olajšava za zaposlovanje* (zavezanec, ki zaposluje invalidne osebe po predpisih o usposabljanju in zaposlovanju invalidnih oseb, lahko uveljavlja znižanje davčne osnove v višini 50 % plače teh oseb, zavezanec, ki zaposluje invalide s 100-odstotno telesno okvaro ali gluhoneme, pa v višini 70 % plače teh zaposlenih);

- *olajšava za zavezanca invalida* (zavezanec, ki je sam invalidna oseba in ne zaposluje delavcev, lahko uveljavlja znižanje davčne osnove v višini 30 % povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji, zavezanec, ki je invalid s 100-odstotno telesno okvaro ali če je gluhonem, pa uveljavlja 60 % povprečne letne slovenske plače);
- *olajšava za izvajanje praktičnega dela v strokovnem izobraževanju* (zavezanec, ki sprejme učenca po učni pogodbi za izvajanje praktičnega dela v strokovnem izobraževanju, lahko uveljavlja znižanje davčne osnove za znesek plačila učencu, vendar največ v višini 20 % povprečne mesečne slovenske plače);
- *olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje* (zavezanec, ki financira pokojninski načrt kolektivnega zavarovanja, s tem da izpolnjuje pogoje iz členov 302–305 Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-1), lahko uveljavlja davčno olajšavo za leto, v katerem so bile premije plačane, vendar do zneska, ki je enak 24 % obveznih prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje zavezanca in ne več kot 2.390 EUR letno);
- *olajšava za donacije* (zavezanec lahko uveljavlja znižanje davčne osnove za humanitarne, invalidske, znanstvene, zdravstvene, športne, kulturne, dobrodelne, socialno-varstvene, vzgojno-izobraževalne, ekološke in religiozne namene do zneska, ki ustreza obdavčenemu prihodku zavezanca v davčnem letu, do zneska, ki ustreza 0,3% obdavčenega prihodka zavezanca v davčnem letu);
- *olajšava za vlaganje* (zavezanec lahko uveljavlja znižanje davčne osnove v višini 40 % vloženega zneska v opremo in neopredmetena dolgoročna sredstva v davčnem letu vlaganja).

V skladu s 67. členom ZDoh-2 se določbe zakona v delu, kjer se urejajo olajšave za dejavnost (členi od 61–66 a), ne uporabljajo za zmanjševanje davčne osnove zaradi uveljavljanja davčnih olajšav, vključno s prenosom neizkoriščenega dela olajšav iz preteklih obdobj, če gre za zavezanca, ki svojo davčno osnovo ugotavlja z upoštevanjem normiranih odhodkov (Uradni list RS, št. 94/2012, 10. člen).

Davčne olajšave fizične osebe pri odmeri dohodnine

V ZDoh-2 so opredeljene naslednje davčne olajšave, ki jih lahko uveljavljajo podjetniki kot fizične osebe (Uradni list RS, št. 117/2006):

- splošna davčna olajšava
Splošna davčna olajšava se prizna vsakemu rezidentu pod pogojem, da drugi zavezanec zanj ne uveljavlja posebne olajšave za vzdrževanega člana. Po novem ZDoh-2L se za dohodek iz dejavnosti in dohodek iz oddajanja premoženja v najem, ki se cedularno

obdavčujeta⁴, ne bo priznavala splošna olajšava in ti dohodki se ne bodo upoštevali pri ugotavljanju dohodkovnega pogoja za povečano splošno olajšavo po drugem in tretjem odstavku spremenjenega 111. člena.

– osebne davčne olajšave

Osebne davčne olajšave so namenjene: invalidom s 100-odstotno telesno okvaro, ki se jim prizna zmanjšanje letne davčne osnove v višini 14.971 EUR; rezidentom po 65. letu starosti (zmanjšanje letno davčne osnove v višini 1.205 EUR) in drugim rezidentom, ki so prejemniki pokojnine (zmanjšanje dohodnine v višini 13,5 % odmerjenega nadomestila) (112. člen ZDoh-2, Uradni list RS, št. 13/2011).

– posebna davčna olajšava

Za posamezne vrste poklicev se prizna zmanjšanje davčne osnove od dohodka iz dejavnosti v višini 15 % prihodkov letno do zneska 25.000 EUR rezidentovih prihodkov iz dejavnosti v letu, za katero se odmerja dohodnina. Zakon priznava posebne davčne olajšave novinarjem, kulturnikom in poklicnim športnikom pod pogojem, da nimajo sklenjenega delovnega razmerja in ne opravljajo druge dejavnosti (113. člen ZDoh-2, Uradni list RS, št. 13/2011).

– olajšava za prostovoljno pokojninsko zavarovanje

Letna davčna osnova zavezanca rezidenta se lahko zmanjša za znesek premije prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, ki jo je plačal zavezanec zase izvajalcu pokojninskega načrta s sedežem v Sloveniji ali v drugi državi članici EU, po pokojninskem načrtu, ki je odobren in vpisan v poseben register v skladu s predpisi, ki urejajo prostovoljno dodatno pokojninsko in invalidsko zavarovanje (117. člen ZDoh-2, Uradni list RS, št. 13/2011).

– posebna olajšava za vzdrževane družinske člane

Zakon ureja posebno davčno olajšavo za vzdrževanje družinskih članov, vendar se za vsakega dodatnega družinskega člana določa višja olajšava. Davčna olajšava se priznava za otroka do 18. leta starosti oziroma za otroka do 26. leta starosti, pod pogojem, da neprekinjeno ali s prekinitvijo do enega leta nadaljujejo šolanje na srednji, višji ali visoki stopnji. Olajšava se prizna tudi za otroka po tej starosti, če se vpišejo na študij do 26. leta starosti, ampak največ za dobo 6 let od dneva vpisa na diplomski študij in največ za dobo od 4 let od dneva vpisa na podiplomski študij (114. člen ZDoh-2, Uradni list RS, št. 13/2011). Za vzdrževanega družinskega člana zavezanca se šteje tudi zakonec, ki ni zaposlen in ne opravlja dejavnosti, nima lastnih dohodkov za preživljanje ali so ti manjši od višine posebne olajšave za vzdrževanega družinskega člana, in razvezani zakonec zavezanca, če mu je s sodbo oziroma dogovorom, sklenjenim po predpisih o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, priznana

⁴ Cedularna obdavčitev pomeni, da se dohodki na letni ravni ne vključujejo v letno davčno osnovo za odmero dohodnine, temveč gre za enkratno in dokončno obdavčitev, ki je enaka ne glede na višino davčne osnove.

pravica do preživitve, ki jo plačuje zavezanec. Za lastne dohodke se štejejo vsi dohodki po ZDoh-2 (115. člen ZDoh-2, Uradni list RS, št. 13/2011).

4.4 Davek na dodano vrednost

DDV je vrsta davka na potrošnjo, s katerim se obdavčuje blago in storitve. Uvrščamo ga med posredne davke. Plačnik davka je končni potrošnik.

DDV se obračunava in plačuje po splošni stopnji 22 % (do 30. junija 2013 je bila 20 %) od prometa blaga in storitev. Po znižani stopnji 9,5 % (do 30. junija je bila 8,5 %) je obdavčen le tisti promet blaga in storitev, ki je posebej naveden v zakonu o DDV (npr. hrana in brezalkoholna pijača) (41. člen ZDDV-1, Uradni list RS, št. 13/2011).

Podjetniki, ki so vključeni v sistem DDV, morajo upoštevati zakon in pravilnik o DDV. Zakon določa obvezno vsebino podatkov, ki jih morajo zavezanci zagotoviti v svojem knjigovodstvu. V pravilniku je posebej določeno, da zavezancem za DDV, ki v svojih knjigah zagotavljajo vse podatke, potrebne za zagotavljanje pravnega in pravočasnega obračunavanja in plačevanja DDV, ni treba voditi knjig prejetih in izdanih računov. O tem pa morajo obvestiti pristojni davčni organ. Knjigi se lahko prilagajata avtomatskemu obdelovanju podatkov, zavezanci za DDV pa morajo omogočiti vse potrebne izpise (Zupančič in Macarol 2001, 29).

Podjetniki, ki niso vključeni v ureditev DDV, niso obvezani voditi knjig prejetih in izdanih računov v skladu z zakonom o DDV, kar pomeni, da niso obvezani voditi evidenc, predpisanih s predpisi o DDV, in ne predlagajo obračunov DDV za davčna obdobja (Zupančič in Macarol 2001, 30).

4.4.1 Davčni zavezanec za DDV

V skladu z ZDDV-1 je davčni zavezanec vsaka oseba, ki kjer koli neodvisno opravlja katere koli ekonomsko dejavnost, ne glede na namen ali rezultat opravljanja dejavnosti. Ekonomska dejavnost obsega vsako proizvodno, predelovalno, trgovsko in storitveno dejavnost, vključno z rudarsko, kmetijsko in poklicno dejavnostjo (Uradni list RS, št. 117/2006, 5. člen).

Vključitev v sistem DDV je za s. p. večinoma prostovoljna, saj ta pogosto ne dosega zneska obdavčljivega prometa, ki bi presegal 50.000 EUR, kar predstavlja vrednost, nad katero se je zavezanec dolžan vključiti v sistem DDV (21. člen ZDDV-1, Uradni list RS, št. 83/2012).

Davčni zavezanec je na osnovi določb ZDDV-1 dolžan zagotoviti vse potrebne podatke v svojem knjigovodstvu zaradi pravnega in pravočasnega obračunavanja DDV. V knjigo prejetih računov evidentira le dokumente, ki so prejeti od drugih davčnih zavezancev za

opravljen promet blaga ali storitev. Tisti, ki uvažajo blago, morajo voditi posebno evidenco o vstopnem DDV pri uvozu blaga (ZDDV-1, Uradni list RS, št. 13/2011).

Davčna osnova zavezanca za davek pri dobavi blaga ali storitev predstavlja vrednost tega blaga oziroma storitve, od katere je treba obračunati DDV. Podjetnik, ki se odloči, da bo postal zavezanec za DDV, oziroma ko izpolni pogoje za to, mora na ceno svojega blaga ali storitve dodati še znesek ustreznega DDV.

Podjetniki, ki niso zavezanci za DDV, tega ne smejo obračunavati in ne izkazovati na računih. Obenem nimajo pravice do odbitka vstopnega DDV in ne vodijo knjig v skladu z zakonom o DDV. Stroške morajo evidentirati v zneskih z DDV, ki so izkazani na računih, prejetih od zavezancev za DDV (Zupančič in Macarol 2001, 353).

4.4.2 Nastanek davčne obveznosti in obračun davka na dodano vrednost

Obdavčljivi dogodek in s tem obveznost obračuna DDV nastane, ko je blago dobavljeno ali so storitve opravljene. Če je plačilo izvršeno, preden je blago dobavljeno ali preden so storitve opravljene, nastane obveznost obračuna DDV na dan prejema plačila in od prejetega zneska plačila. Če račun ni izdan, blago pa je bilo dobavljeno oziroma storitev opravljena, se DDV obračuna najpozneje zadnji dan davčnega obdobja, v katerem je nastal obdavčljivi dogodek (4. člen ZDDV-1, Uradni list RS, št. 83/2012).

Davčni zavezanec je dolžan davčnemu organu pravočasno predložiti obračun DDV, ki mora vsebovati ustrezne podatke, potrebne za izračun davka. Vse podrobnosti v zvezi s tem so navedene v 87. členu ZDDV-1. Rok za predložitev obračuna je zadnji delovni dan naslednjega meseca po poteku davčnega obdobja. Ob prvi predložitvi obračuna DDV-ja je treba dodati še seznam prejetih in izdanih računov, ki so osnova za sestavo obračuna DDV-ja. Obračun se predloži v elektronski obliki.

Za davčnega zavezanca, ki začne opravljati dejavnost, se za prvo leto poslovanja šteje, da je davčno obdobje koledarski mesec. Po izteku prvega leta bo zavezanec prešel na obračunsko obdobje, ki bo odvisno od višine ustvarjenega prometa blaga oziroma storitve v prvih 12 mesecih. ZDDV-1 v 89. členu določa, da je davčno obdobje za davčnega zavezanca, ki je v preteklem koledarskem letu dosegel obdavčljivi promet v vrednosti do vključno 210.000 EUR, koledarsko trimesečje (Uradni list RS, št. 13/2011). V ZDDV-1 je določeno, da mora davčni zavezanec predložiti obračun DDV-ja ne glede na to, ali je za davčno obdobje, za katerega predlaga obračun, dolžan plačati DDV ali ne.

4.5 Plačevanje prispevkov za socialno varnost

Podjetnik, ki samostojno opravlja dejavnost kot svoj glavni poklic, je dolžan obračunavati in plačevati prispevke za socialno varnost. Osnova za izračun teh prispevkov v prvem

koledarskem letu poslovanja je minimalna plača tega leta. V prihodnjih letih pa se plačevanje prispevkov določa glede na doseženi dobiček podjetnika. Zavezanci prispevke za socialno varnost plačujejo davčnemu uradu, in to do 15. dne v mesecu za pretekli mesec. Od 1. 1. 2009 se ti podatki posredujejo prek sistema e-davki.

V skladu s 4. členom Zakona o prispevkih za socialno varnost (ZPSV) morajo zavezanci, ki nimajo plače, plačevati naslednje prispevke (Uradni list RS, št. 5/1996, 4. člen):

- prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje,
- prispevek za obvezno zdravstveno zavarovanje,
- prispevek za porodniško varstvo in
- prispevek za zaposlovanje od osnove, od katere plačujejo prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Po ZPIZ-1 so podjetniki razvrščeni v 8 razredov, od katerih je odvisna višina plačevanja mesečnih prispevkov. Osnova za prvi razred je trenutna minimalna plača, ki se praviloma upošteva za prvo leto poslovanja. V kateri razred se bodo podjetniki uvrstili v prihodnjih letih, je odvisno od doseženega dobička preteklega poslovnega leta. V 145. členu ZPIZ-2 (Uradni list RS, št. 96/2012) so opredeljeni razredi za plačevanje mesečnih prispevkov podjetnikov. Tisti, ki dobiček ugotavljajo na osnovi normiranih odhodkov, za določitev razreda na osnovi katerega bodo plačevali obvezne prispevke, upoštevajo zadnjo odločbo o odmeri dohodnine. Plačevanje prispevkov za obvezno socialno zavarovanje v Sloveniji je razporejeno med dela in delodajalce, pri čemer samozaposleni (s. p.) sami plačujejo del, ki ga sicer krije delodajalec. Osnova za odmero prispevkov delavca in delodajalca je enaka, razlikuje se le stopnja teh prispevkov (Cepec idr. 2010, 170). Preglednica 2 prikazuje vrste prispevkov, ki jih mora plačevati vsaka samozaposlena oseba oziroma podjetnik, in razporeditev teh prispevkov po stopnjah.

Preglednica 2: Vrste prispevkov, ki jih mora podjetnik plačevati

Stopnje prispevkov	Prispevek zavarovanca	Prispevek delodajalca	Znesek prispevkov v primeru minimalne plače ⁵
Za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	15,50 %	8,85 %	185,81 EUR
Za zdravstveno zavarovanje	6,36 %	6,56 %	98,59 EUR
Za starševsko varstvo	0,10 %	0,10 %	1,53 EUR
Za zaposlovanje	0,14 %	0,06 %	1,53 EUR
Za poškodbe pri delu in poklicne bolezni	/	0,53 %	4,04 EUR
SKUPAJ	22,10 %	16,10 %	291,50 EUR

Vir: DURS, 2013

⁵ Minimalna plača v RS za leto 2012 je 763,06 evrov.

5 RAČUNOVODSKO SPREMLJANJE POSLOVANJA IZBRANEGA SAMOSTOJNEGA PODJETNIKA

5.1 Predstavitev podjetja Elik, s. p.

Podjetje je bilo ustanovljeno 1. 6. 2007 pri registrskem organu AJPES s sedežem v občini Koper. Dejavnost je začelo opravljati takoj po vpisu v PRS. Glavna dejavnost podjetja je bila popraviljanje gospodinjskih in hišnih naprav ter opreme, torej storitvena dejavnost. Registrirane so bile še dodatne dejavnosti, ki so povezane z glavno dejavnostjo. To podjetje smo izbrali, ker smo želeli predstaviti poslovanje malega samostojnega podjetnika.

Podjetje je sprva delovalo kot popoldanski s. p., saj je bil ustanovitelj v tem času redno zaposlen. Nekaj mesecev po ustanovitvi podjetja je popoldanski s. p. preoblikoval v obliko s polnim delovnim časom.

Podjetnik se ni odločil za vključitev v sistem DDV, poslovne dogodke pa je vodil po sistemu dvostavnega knjigovodstva (čeprav je izpolnjeval pogoje za enostavno knjigovodstvo). Po dveh letih poslovanja je zaradi povečanja prihodkov in dobička ugotovil, da bi bilo bolj smotno poslovati v okviru d. o. o. Po skoraj štirih letih poslovanja, in sicer 13. 5. 2011, se je odločil, da bo podjetje zaprl in ustanovil novo organizacijsko obliko – d. o. o. V nadaljevanju naloge predstavimo knjigovodsko spremljanje poslovanja podjetja Elik, s. p., od leta 2007 do 2011.

5.2 Računovodsko spremljanje poslovanja podjetja Elik, s. p.

Za ugotovitev premoženja podjetja, finančnega stanja in njegove uspešnosti je treba na koncu vsakega koledarskega leta sestaviti letno poročilo, ki zajema bilanco stanja in izkaz poslovnega izida. Oblika in podatki, ki se morajo upoštevati in biti vključeni pri izračunu, so določeni v SRS.

Bilanca stanja

V prilogi 1 je prikazana bilanca stanja podjetja Elik, s. p., za leto 2007. Bilanca je bila sestavljena na koncu koledarskega leta, tj. 31. decembra 2007. Gre za medletno bilanco, ker je podjetje začelo poslovati istega leta v mesecu juniju. Stanja sredstev in obveznosti do virov sredstev podjetja so najprej izračunana na posameznih kontih in nato prenesena v obrazec bilance stanja, ki je prikazan v prilogi 1. V preglednici 3 prikazujemo stanje sredstev izbranega samostojnega podjetnika, in sicer od leta 2007 do 2011.

Preglednica 3: Celotna sredstva v obdobju 2007–2011 (v EUR)

Leto	2007	2008	2009	2010	2011
Sredstva	718	2.097	3.110	4.878	6.263
Stopnja rasti		192 %	48 %	57 %	28 %

Vir: Podatki podjetja Elik, s. p., 2007–2011.

Iz preglednice 3 je razvidno, da so sredstva podjetja vsako leto naraščala. V letu 2009 glede na leto 2008 so se povečala za 48 %, v letu 2010 glede na leto 2009 za 57 %, leta 2011 glede na leto 2010 pa za 28 %.

Iz priloge 1, kjer smo prikazali bilanco stanja podjetja Elik, s. p., je razvidno, da so sredstva, ki jih je podjetje imelo pri svojem poslovanju, za leto 2007 naslednja: kratkoročna sredstva v znesku 80 EUR (denarna sredstva) in terjatve do podjetnika v znesku od 638 EUR. To je predstavljalo aktivno stran bilance izbranega podjetja. Obveznosti do virov sredstev podjetja Elik, s. p., za leto 2007 pa so bile kratkoročne poslovne obveznosti v znesku 718 EUR. Podjetnikovega kapitala ni, saj ga s. p. pri ustanovitvi ne potrebuje.

Dejavniki, ki so vplivali na dejstvo, da je bilanca stanja zelo enostavna, so:

- novo podjetje, ustanovljeno v drugi polovici leta,
- majhno podjetje brez zaposlenih,
- majhen obseg poslovanja.

Izkaz poslovnega izida

Izkaz poslovnega izida pokaže uspešnost poslovanja podjetja. Sestavljajo ga prihodki in odhodki podjetja v določenem obdobju ter poslovni izid. Ker s. p. nima mesečne plače, se pozitiven poslovni izid v podjetju šteje kot podjetnikov dohodek, s katerim lahko prosto razpolaga. V preglednici 4 prikazujemo pomembnejše postavke v izkazu poslovnega izida za podjetje Elik, s. p. Postavke zajemajo vse prihodke in odhodke, ki jih je podjetje ustvarilo od leta 2007 do 2011, ter končni poslovni izid oziroma podjetnikov dobiček na koncu poslovnega leta. Postavke so izražene v EUR.

Preglednica 4: Pomembnejše postavke v izkazu poslovnega izida po letih

Leto	2007	2008	2009	2010	2011
Skupni prihodki	10.700	20.750	25.921	33.214	13.100
Skupni odhodki	1.974	7.718	9.815	14.513	2.800
Podjetnikov dobiček	8.726	13.032	16.106	18.701	10.300

Vir: Podatki podjetja Elik, s. p., 2007–2011.

V letu 2007 je podjetje začelo poslovati meseca junija, tako da obračun velja le za drugo polovico leta. Podobno je tudi v letu 2011, saj je podjetje prenehalo poslovati v mesecu maju.

Preglednica 4 kaže, da je podjetje vsako leto poslovalo s pozitivnim poslovnim izidom. Iz podatkov je razvidno, da so prihodki v podjetju vsako leto naraščali, tako da je bil končni poslovni izid vedno pozitiven. Če primerjamo prvo in zadnje leto poslovanja (v letu 2007 zadnjih 6 koledarskih mesecev, v letu 2011 prve 4 koledarske mesece), ugotovimo, da so se prihodki v podjetju povečali za 22 %, kar je dober rezultat, saj je podjetje v zadnjem letu poslovalo 2 meseca manj kot v prvem letu poslovanja. Pri sestavi izkaza poslovnega izida za vsa leta so bile uporabljene enake metode za vrednotenje posameznih postavk.

V prilogi 2 smo bolj podrobno prikazali izkaz poslovnega izida podjetja Elik, s. p., in sicer za leto 2007, saj je to prvo leto poslovanja, ko je bilo podjetje ustanovljeno. Čisti prihodki od prodaje so izkazani po zaračunani prodaji. Za leto 2007 so znašali 10.700 EUR. Stroški, ki so nastali pri poslovanju, so: stroški blaga, materiala in storitev v znesku 120 EUR ter drugi poslovni odhodki v višini 1.854 EUR. Vsota stroškov in odhodkov znaša 1.974 EUR. Ker je podjetje ustvarilo več prihodkov, kot je imelo odhodkov, ugotovimo, da je poslovni izid v letu 2007 pozitiven, in sicer v znesku 8.726 EUR.

5.3 Obdavčitev podjetja Elik, s. p.

V nadaljevanju predstavljamo primer davčnega obračuna podjetnika za leto 2007. Zneski so prikazani v preglednici 5 in prilogi 3 – davčni obračun akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti.

Iz preglednice je razvidno, da je podjetnik v letu 2007 ustvaril 10.700,00 EUR davčno priznanih prihodkov, medtem ko so davčno priznani odhodki znašali 1.974,37 EUR. Da bi izračunali davčno osnovo podjetja za določeno leto, moramo od davčno priznanih prihodkov odšteti davčno priznane odhodke, in sicer 10.700,00 EUR minus 1.974,37 EUR. Davčna osnova za leto 2007 v podjetju Elik, s. p., je znašala 8.725,63 EUR. Podjetnik ni uveljavljal davčnih olajšav, kot so npr.: olajšave za vlaganje v raziskave in razvoj, olajšave za zaposlovanje itd., vendar pa je uveljavljal posebno olajšavo za vzdrževane družinske člane v znesku 2.410,34 EUR. Davčna osnova zato ni enaka osnovi za izračun akontacije dohodnine. Osnova za akontacijo dohodnine znaša 6.315,29 EUR (8.725,63 – 2.410,34). Stopnja davka pri navedeni davčni osnovi za odmero dohodnine je 16 %. Davčna obveznost iz naslova dohodnine za leto 2007 je 1.010,45 EUR (16 % od 6.315,29 EUR).

Obračunana je bila tudi osnova za določitev predhodne akontacije, in sicer za naslednje leto, v našem primeru za leto 2008. Osnova za akontacijo dohodnine znaša 6.315,29 EUR (prvi razred dohodninske lestvice). Predhodna akontacija znaša 1.010,45 EUR (stopnja davka 16 %). To bo moral podjetnik plačevati med letom v letu 2008. Mesečni obrok predhodne akontacije v letu 2008 na mesečni ravni je znašal 84,20 EUR (znesek 1.010,45 € je bil razdeljen na dvanajst mesecev).

Podjetnik je moral davčni obračun posredovati davčnemu uradu najkasneje do 31. 3. 2008, mesečni obrok akontacije pa je moral plačevati do vsakega 10. v mesecu za pretekli mesec.

Preglednica 5: Prikaz davčnega obračuna (v EUR)

1	DAVČNO PRIZNANI PRIHODKI	10.700,00
2	DAVČNO PRIZNANI ODHODKI	1.974,37
3	Davčna osnova (1 – 2)	8.725,63
4	Davčne olajšave	0,00
5	Osnova za dohodnino (3 – 4) na letni ravni	8.725,63
6	Splošna olajšava	0,00
7	Posebna olajšava za vzdrževane družinske člane	2.410,34
8	Osnova za akontacijo dohodnine (5 – 6 – 7)	6.315,29
9	Akontacija dohodnine nad 0,00 EUR do 6.315,29 EUR, stopnja davka 16 %	1.010,45
10	Davčna obveznost (9)	1.010,45
11	Osnova za določitev predhodne akontacije	6.315,29
12	Predhodna akontacija	1.010,45
13	Mesečni obrok predhodne akontacije	84,20

Vir: Davčni obračun podjetja Elik, s. p., 2007.

5.4 Plačevanje prispevkov

Podjetniki, ki opravljajo samostojno dejavnost, si morajo plačevati prispevke za socialno varnost. V prvem koledarskem letu oziroma v prvem letu poslovanja je osnova za plačilo prispevkov minimalna plača. Ker je podjetnik začel poslovati v letu 2007, je v tem letu plačeval prispevke na osnovi minimalne plače, ki je takrat znašala 538,53 EUR. (DURS, 2012č). V kasnejših letih poslovanja, in sicer od leta 2008 do 2011, je zavarovalno osnovo za plačilo socialnih prispevkov predstavljal podjetnikov dobiček, ki ga je ustvaril v predhodnem letu poslovanja.

Ker je podjetnik v letu 2007 začel opravljati dejavnost v mesecu juniju, ni posloval vse koledarsko leto, zato se je morala osnova za dohodnino v letu 2008 preračunati na letno raven. V nadaljevanju bomo ta primer tudi predstavili.

Zavarovalna osnova za plačilo socialnih prispevkov v letu 2007 je bila 538,53 EUR. Glede na to, da podjetje ni poslovalo vse leto, se je osnova za dohodnino v letu 2008 preračunala na letno raven. V davčnem obračunu za leto 2007 je osnova za dohodnino znašala 8.725,63 EUR (davčno priznani prihodki minus davčno priznani odhodki). Ta znesek se je moral za potrebe izračuna za leto 2008 preračunati na letno raven ($8.725,63 / 7 \times 12$). Znesek na letni ravni je znašal 14.958,22 EUR.

Postopek izračuna zavarovalne osnove za leto 2008:

Osnovo za dohodnino na letni ravni	14.958,22
+ prispevki za socialno varnost	<u>2.392,08</u>
= zavarovalna osnova	17.350,30

Zavarovalna osnova je znašala 17.350,30 EUR. Zavarovalno osnovo za plačevanje prispevkov smo dobili tako, da smo osnovi za dohodnino (pretvorjeni na letno raven) dodali še prispevke za socialno varnost (pretvorjeni na letno raven), ki jih je podjetnik plačeval v letu 2007.

Celotni postopek izračuna je naslednji:

$$(8.725,63 / 7 \times 12) + (1.395,38 / 7 \times 12) = 14.958,22 + 2.392,08 = 17.350,3 \text{ EUR}$$

Pojasnilo:

- 8.725,63 – osnova za dohodnino v letu 2007,
- 7 – število mesecev opravljanja dejavnosti v letu 2007,
- 12 – število mesecev v koledarskem letu,
- 1.395,38 – znesek plačanih prispevkov v letu 2007.

Glede na minimalno in povprečno plačo v RS je bila zavarovalna osnova za plačilo prispevkov v letu 2008 uvrščena v III. zavarovalni razred. Tako je podjetnik plačeval prispevke za socialno varnost v višini do 90 % povprečne bruto plače. Ta zavarovalna osnova je začela veljati od julija 2008, do takrat pa se je upoštevala minimalna mesečna plača.

V naslednjih letih je bila zavarovalna osnova odvisna od podjetnikovega dobička oziroma od osnove za dohodnino preteklega leta, ki je določena v davčnem obračunu. Zavarovalna osnova za plačevanje prispevkov v letu 2009 je znašala 16.106 EUR, v letu 2010 je bila 18.701 EUR in v letu 2011 10.300 EUR.

V preglednici 6 smo prikazali znesek prispevkov po letih. Ker se v letu 2007 zadnjih 6 mesecev leta minimalna plača ni spreminjala, so bili zneski za socialno varnost vsak mesec enaki. Podobno velja tudi za prihodnja leta, le da se je v naslednjih letih spremenila višina dobička in posledično tudi višina prispevkov.

Preglednica 6: Prispevki za socialno varnost po letih (v EUR)

Leto	2007	2008	2009	2010	2011
Prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	127,07	298,09	206,79	215,50	332,15
Prispevki za zdravstveno zavarovanje	70,19	164,65	114,22	119,04	183,46
Drugi prispevki	2,09	4,90	3,40	3,55	5,45

Vir: Podatki podjetja Elik, s. p., 2007–2011.

V prilogi 4 je priložen obrazec, ki prikazuje obračun prispevkov za mesec julij leta 2008. Namenoma smo izbrali ta mesec, ker se je šele od tega meseca pričela uveljavljati zavarovalna osnova, ki je bila preračunana na letni ravni. Skupni prispevki za socialno varnost za mesec julij 2008 so znašali 467,64 EUR, od tega prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje 298,09 EUR, prispevki za zdravstveno zavarovanje 164,65 EUR in drugi prispevki 4,90 EUR.

6 SKLEP

Zaključna projektna naloga se osredotoča na računovodsko spremljanje poslovanja s. p. V prvem, teoretičnem delu so predstavljeni proces ustanovitve s. p., prednosti in slabosti s.p. v primerjavi z ostalimi pravnoorganizacijskimi oblikami poslovanja in sestavljanje letnega poročila za zunanje poslovno poročanje ter obdavčitev s. p.

ZGD-1 predpisuje, da lahko podjetnik začne opravljati svojo dejavnost takrat, ko se pri AJPES-u vpiše v PRS. Podjetje lahko ustanovi vsaka fizična oseba, in sicer brez vloženega kapitala. Ena glavnih slabosti je, da podjetnik za poslovanje podjetja odgovarja z vsem svojim premoženjem. Prenehanje delovanja podjetja je lahko prostovoljno ali prisilno.

Računovodstvo malih s. p. ureja SRS 39, ki je namenjen za obravnavo najpogostejših poslovnih dogodkov, medtem ko se za srednje in velike podjetnike uporabljajo splošni računovodski standardi. Vsak poslovni dogodek, ki nastane v podjetju, mora biti zapisan v ustrezni knjigovodski listini. Poleg SRS 21, ki obravnava knjigovodske listine, je treba upoštevati še SRS 39 in predpise o DDV. Računovodenje s. p. je odvisno predvsem od velikosti podjetja. V skladu z ZGD-1 in s SRS se poslovne knjige enkrat letno zaključujejo za namen zunanjega poročanja. Poslovne knjige se načeloma vodijo po sistemu dvostavnega knjigovodstva, razen v primeru, ko podjetniki ustrezajo merilom za majhne družbe, ki jih določa ZGD-1. V tem primeru se lahko odločijo za sistem enostavnega knjigovodstva. Samostojni podjetniki, ki se odločijo za določitev davčne osnove na osnovi sistema normiranih odhodkov, niso obvezani sestavljati letnega poročila.

Pri predstavitvi davčnega vidika poslovanja s. p. smo predstavili najpomembnejše davčne zakone, ki se nanašajo na poslovanje s. p., pojasnili obdavčitev z dohodnino in opredelili najpomembnejše davke za s. p., tj. davek od dohodkov iz dejavnosti in DDV (če so s.p. zavezanci za DDV), ter prispevke za socialno varnost. Podjetnik z vpisom v PRS postane zavezanec za davek od dohodkov iz dejavnosti. Po 48. členu ZDoh-2 se davčna osnova iz dohodka iz dejavnosti lahko ugotavlja na dva načina, in sicer z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov ali z upoštevanjem normiranih odhodkov. S. p. ima pravico do dveh vrst davčnih olajšav. Prva je v zvezi z opravljanjem dejavnosti, drugo pa zakon priznava pri odmeri dohodnine kot fizični osebi. Do davčnih olajšav ni upravičen s. p., ki davčno osnovo ugotavlja na osnovi normiranih odhodkov. Podjetja, ki imajo nad 50.000 EUR prihodkov, se morajo vključiti v sistem DDV, za ostale pa je odločitev prostovoljna.

V praktičnem delu zaključne projektna naloga je predstavljeno računovodsko spremljanje poslovanja v izbranem podjetju. Izbrali smo storitveno podjetje, ki je delovalo od leta 2007 do 2011. Dejavnost podjetja je bila popravilo gospodinjskih in hišnih naprav ter opreme, storitve pa je ponujalo fizičnim in pravnim osebam. Za ugotovitev uspešnosti poslovanja podjetja po letih je bilo sestavljeno letno poročilo, ki zajema bilanco stanja in izkaz poslovnega izida. Iz bilance stanja, ki kaže premoženjsko stanje podjetja, je bilo razvidno, da so se sredstva vsako

leto povečevala. S pomočjo izkaza poslovnega izida pa smo izračunali podjetnikov dobiček po letih, ki je vsako leto naraščal in bil pozitiven. Bilanco stanja, izkaz poslovnega izida, davčni obračun podjetnika in obračun prispevkov za socialno varnost smo podrobneje prikazali za leto 2007. V prvem letu poslovanja je bila osnova za plačilo prispevkov minimalna plača leta 2007, v prihodnjih letih pa je bil uporabljen podjetnikov dobiček.

Na osnovi teoretičnega in praktičnega dela podrobneje prikažemo računovodsko spremljanje poslovanja s. p. in opozorimo na najpomembnejše zakona in pravilnike, ki urejajo obveznosti poročanja s. p.

LITERATURA

- Cepec Jaka, Tjaša Ivanc, Urška Kežmah in Matevž Raškovič. 2010. *Pot v podjetništvo, s. p. ali d. o. o.* Ljubljana: GV Založba.
- Drobež, Mateja, Jasna Korbar in Božena Macarol. 2003. *Dvostavno knjigovodstvo zasebnikov s štiri- in večmestnim kotnim načrtom.* Ljubljana: Studio Macarol.
- Šubelj, Biserka. 2010. *Priročnik za vodenje računovodstva samostojnemu podjetniku.* Bevke: Smar-team.
- Turk, Ivan in Dane Melavc. 2001. *Računovodstvo.* Kranj: Moderna organizacija.
- Zaman Maja, Marko Hočevar in Aleksander Igličar. 2007. *Temelji računovodstva.* Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
- Zupančič Maja. 2004. *Knjigovodstvo po SRS 39 in obdavčitev zasebnikov.* Ljubljana: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije.
- Zupančič, Vera in Božena Macarol. 2001. *Knjigovodstvo in obdavčitev zasebnikov.* Ljubljana: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije.

VIRI

- AJPES. 2012a. *Informacije o poslovnem registru Slovenije.* [Http://www.ajpes.si/Registri/Poslovni register/Porocila/Zadnje_porocilo](http://www.ajpes.si/Registri/Poslovni%20register/Porocila/Zadnje_porocilo) (1. 12. 2012).
- AJPES. 2012b. *Poslovanje samostojnih podjetnikov posameznikov v letu 2011.* [Http://www.ajpes.si/novice.asp?id=127](http://www.ajpes.si/novice.asp?id=127) (1. 12. 2012).
- DURS (Davčni urad Republike Slovenije). 2012a. [Http://www.gov.si/si/storitve/brosure_in_zlozenke_durs/opomnik_za_davcne_zavezance_ki_opravljajo_dejavnost_zacetnike/](http://www.gov.si/si/storitve/brosure_in_zlozenke_durs/opomnik_za_davcne_zavezance_ki_opravljajo_dejavnost_zacetnike/) (16.6.2012).
- DURS (Davčni urad Republike Slovenije). 2012b. [Http://www.durs.gov.si/si/davki_predpisi_in_pojasnila/dohodnina_pojasnila/dohodek_iz_dejavnosti/sp](http://www.durs.gov.si/si/davki_predpisi_in_pojasnila/dohodnina_pojasnila/dohodek_iz_dejavnosti/sp) (12.1.2012).
- DURS (Davčni urad Republike Slovenije). 2012c. [Http://www.durs.gov.si/si/aktualno/minimalna_in_zajamcena_placa/minimalna_placa_po_mesecih/](http://www.durs.gov.si/si/aktualno/minimalna_in_zajamcena_placa/minimalna_placa_po_mesecih/) (1.12.2012).
- DURS (Davčni urad Republike Slovenije). 2013. [Http://www.gov.si/si/prispevki_za_socialno_varnost_pojasnila/prispevki_za_socialno_varnost_od_dohodkov_iz_delovnega_razmerja_splosno_pojasnilo_velja_do_31_12_2012/](http://www.gov.si/si/prispevki_za_socialno_varnost_pojasnila/prispevki_za_socialno_varnost_od_dohodkov_iz_delovnega_razmerja_splosno_pojasnilo_velja_do_31_12_2012/) (1.12.2013).
- SURS (Statistični urad Republike Slovenije). 2012. *Poslovanje podjetij po dejavnosti, Slovenija 2011.* [Http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=5080](http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=5080) (1. 12. 2012).

PRAVNI VIRI

- Pravilnik o poslovnih knjigah in drugih davčnih evidencah za fizične osebe, ki opravljajo dejavnost. *Uradni list RS*, št. 138/2006, 52/2007.
- Pravilnik o računovodstvu. *Uradni list RS*, št. 91/2009.
- Pravilnik o vodenju poslovnih knjig in sestavljanju letnega poročila za samostojnega podjetnika posameznika. *Uradni list RS*, št. 5/1995, 76/1997, 86/1998, 25/2002, 5/2003.

Slovenski računovodski standardi (SRS). *Uradni list RS*, št. 118/2005, 9/2006, 10/2006, 20/2006, 70/2006, 75/2006, 112/2006, 3/2007, 12/2008, 119/2008, 1/2010, 90/2010, 80/2011, 2/2012, 64/2012.

Uredba o določitvi obrtnih dejavnosti in obrti podobnih dejavnosti. *Uradni list RS*, št. 18/2008, 30/2013, 36/2013.

Zakon o davčnem postopku (ZDavP-2). *Uradni list RS*, št. 117/2006, 24/2008, 125/2008, 20/2009, 47/2009, 110/2009, 43/2010, 97/2010, 13/2011, 32/2012.

Zakon o davku na dodano vrednost (ZDDV-1). *Uradni list RS*, št. 117/2006, 33/2009, 85/2009, 10/2010, 85/2010, 13/2011, 18/2011, 78/2011, 38/2012, 40/2012, 83/2012.

Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb (ZDDPO-2). *Uradni list RS*, št. 117/2006, 90/2007, 56/2008, 76/2008, 92/2008, 5/2009, 96/2009, 43/2010, 59/2011, 24/2012, 30/2012.

Zakon o delovnih razmerjih (ZDR). *Uradni list RS*, št. 42/2002, 79/2006, 46/2007, 103/2007, 45/2008, 83/2009.

Zakon o dohodnini (ZDoh-2). *Uradni list RS*, št. 117/2006, 33/2007, 45/2007, 90/2007, 10/2008, 78/2008, 92/2008, 125/2008, 20/2009, 10/2010, 13/2010, 28/2010, 43/2010, 51/2010, 106/2010, 9/2011, 13/2011, 9/2012, 24/2012, 30/2012, 40/2012, 71/2012, 75/2012, 94/2012.

Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP). *Uradni list RS*, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 52/2010, 106/2010, 26/2011, 47/2011, 87/2011, 23/2012, 48/2012, 47/2013, 63/2013.

Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1). *Uradni list RS* št. 42/2006, 60/2006, 26/2007, 33/2007, 67/2007, 100/2007, 10/2008, 68/2008, 23/2009, 42/2009, 65/2009, 83/2009, 33/2011, 91/2011, 100/2011, 32/2012, 57/2012.

Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-1). *Uradni list RS*, št. 106/1999, 72/2000, 124/2000, 109/2001, 83/2002, 108/2002, 110/2002, 112/2002, 26/2003, 40/2003, 63/2003, 63/2003, 133/2003, 135/2003, 2/2004, 20/2004, 54/2004, 63/2004, 136/2004, 68/2005, 72/2005, 104/2005, 69/2006, 109/2006, 112/2006, 114/2006, 91/2007, 10/2008, 98/2009, 27/2010, 38/2010, 61/2010, 79/2010, 94/2010, 84/2011, 94/2011, 105/2011, 110/2011, 40/2012, 55/2012, 96/2012.

Zakon o prispevkih za socialno varnost (ZPSV). *Uradni list RS*, št. 5/1996, 18/1996, 34/1996, 87/1997, 3/1998, 7/1998, 106/1999, 81/2000, 97/2001, 62/2010, 40/2012, 96/2012.

Zakon o računovodstvu. *Uradni list RS*, št. 23/199, 30/2002, 114/2006.

PRILOGE

- Priloga 1 Bilanca stanja podjetja
- Priloga 2 Izkaz poslovnega izida podjetja
- Priloga 3 Davčni obračun akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti
- Priloga 4 Obračun prispevkov za socialno varnost

Podatki iz bilance stanja na dan 31. 12. 2007 (leta 2007)

v EUR (brez centov)

Priporočeni konto	Postavka	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
	SREDSTVA (002+012+024+025)	001	718	0
	A. DOLGOROČNA SREDSTVA (003+006+007+008+011)	002	0	0
	I. Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitev (004+005)	003	0	0
Del 00, del 08, del 13	1. Neopredmetena sredstva	004	0	0
del 00	2. Dolgoročne aktivne časovne razmejitev	005	0	0
02, 03, 04, 05, del 08, del 13	II. Opredmetena osnovna sredstva	006	0	0
01	III. Naložbene nepremičnine	007	0	0
	IV. Dolgoročne finančne naložbe	008	0	0
06	1. Dolgoročne finančne naložbe, razen posojil	009	0	0
del 07	2. Dolgoročna posojila	010	0	0
del 08	V. Dolgoročne poslovne terjatve	011	0	0
	B. KRATKOROČNA SREDSTVA (013+014+019+022+023)	012	80	0
67	I. Sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo	013	0	0
	II. Zaloge (015 do 018)	014	0	0
30, 31, 32	1. Surovine in material	015	0	0
60	2. Nedokončana proizvodnja in storitve	016	0	0
63	3. Proizvodi	017	0	0
65, 66	4. Blago	018	0	0
	III. Kratkoročne finančne naložbe (020+021)	019	0	0
17	1. Kratkoročne finančne naložbe, razen posojil	020	0	0
del 07, 18	2. Kratkoročna posojila	021	0	0
del 08, 12,	IV. Kratkoročna poslovne terjatve	022	0	0

Priloga 1

Priporočeni konto	Postavka	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
Del 13, 14, 15, 16 10, 11	V. Denarna sredstva	023	80	0
19	C. KRATKOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	024	0	0
09	Č. TERJATVE DO PODJETNIKA OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV (027+028+031+034+038)	025	638	0
90, 91, 92, 93, 95	A. PODJETNIKOV KAPITAL	027	0	0
	B. REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE (029+030)	028	0	0
del 96	1. Rezervacije	029	0	0
del 96	2. Dolgoročne pasivne časovne razmejitve	030	0	0
	C. DOLGOROČNE OBVEZNOSTI (032+033)	031	0	0
del 97	I. Dolgoročne finančne obveznosti	032	0	0
del 98	II. Dolgoročne poslovne obveznosti	033	0	0
	Č. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI (035 do 037)	034	718	0
21	I. Obveznosti, vključene v skupino za odtujitev	035	0	0
27, del 97	II. Kratkoročne finančne obveznosti	036	0	0
22, 23, 24, 25, 26, 28, del 98	III. Kratkoročne poslovne obveznosti	037	718	0
	D. KRATKOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	038	0	0

Podatki iz izkaza poslovnega izida v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2007

v EUR (brez centov)

Konto	Postavka	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
	1. Čisti prihodki od prodaje (051 do 053)	050	10.700	0
Del 76	a) Čisti prihodki od prodaje na domačem trgu	051	10.700	0
Del 76	b) Čisti prihodki od prodaje na trgu EU	052	0	0
Del 76	c) Čisti prihodki od prodaje na trgu izven EU	053	0	0
	2. Povečanje vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	054	0	0
	3. Zmanjšanje vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	055	0	0
79	4. Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve	056	0	0
	5. Drugi poslovni prihodki (s prevrednotovalnimi poslovnimi prihodki), od tega:	057	0	0
Del 76	- subvencije, dotacije, regresii, kompenzacije in drugi prihodki, ki so povezni s poslovnimi učinki	058	0	0
Del 76	- prevrednotovalni poslovni prihodki	059	0	0
	6. Stroški blaga, materiala in storitev (061 do 063)	060	120	0
71	a) Nabavna vrednost prodanega materiala in blaga	061	0	0
40	b) Stroški porabljenega materiala	062	0	0
41	c) Stroški storitev	063	120	0
	7. Stroški dela (065 do 068)	064	0	0
Del 47	a) Stroški plač	065	0	0
Del 47	b) Stroški pokojninskih zavarovanj	066	0	0
Del 47	c) Stroški drugih socialnih zavarovanj	067	0	0
Del 47	d) Drugi stroški dela	068	0	0
	8. Odpisi vrednosti (070 do 072)	069	0	0

Priloga 2

Konto	Postavka	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
43	a) Amortizacija	070	0	0
Del 72	b) Prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih sredstvih in opredmetenih osnovnih sredstvih	071	0	0
Del 72	c) Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih	072	0	0
	9. Drugi poslovni odhodki (074 + 075)	073	1.854	0
Del 48	a) Prispevek za socialno varnost podjetnika	074	191	0
44, del 48	b) Ostali stroški	075	1.663	0
Del 77	10. Finančni prihodki iz deležev	076	0	0
Del 77	11. Finančni prihodki iz danih posojil	077	0	0
Del 77	12. Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	078	0	0
Del 74	13. Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb	079	0	0
Del 74	14. Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	080	0	0
Del 74	15. Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	081	0	0
Del 74	Finančni odhodki za obresti (upoštevano že v 14. In 15.)	082	0	0
	16. Drugi prihodki (084+085)	083	0	0
Del 78	a) Subvencije, dotacije in podobni prihodki, ki niso povezani s poslovnimi učinki	084	0	0
Del 78	b) Drugi finančni prihodki in ostali prihodki	085	0	0
75	17. Drugi odhodki	086	0	0
80+	18. Podjetnikov dohodek (055-050-054-056-057+060+064+069+073-076-077-078+079+080+081-083+086)	087	8.726	0
80-	19. Negativni poslovni izid (055-050-054-056-057+060+064+069+073-076-077-078+079+080+081-083+086)	088	0	0

Priloga 2

Konto	Postavka	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekečega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
	*Povprečno število zaposlencev na osnovi delovnih ur v obračunskem obdobju (na dve decimalki)	089	0,00	0,00
	Število mesecev poslovanja	090	7	0

Davčni obračun akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti za obdobje od 1. 6. 2007 do 31. 12. 2007

Znesek v EUR s centi

1.	PRIHODKI, ugotovljeni po računovodskih predpisih, od tega:	10.700,00
1.1	Dohodki, od katerih je bil odtegnjen davek na viru, vključno z davčnim odtegljajem	0,00
2.	Popravek prihodkov na raven davčno priznanih – zmanjšanja (vsota 2.1 do 2.7)	0,00
2.1	Izvem prihodkov iz odprave ali porabe že obdavčenih ali delno obdavčenih rezervacij	0,00
2.2	Izvem prihodkov na osnovi mednarodnih pogodb o izogibanju dvojnega obdavčevanja	0,00
2.3	Izvem prihodkov iz naslova odprave oslabitev, če se predhodna oslabitev ni upoštevala	0,00
2.4	Izvem prihodkov, doseženih od dividend, obresti, prihodkov, doseženih na osnovi odsvojitve lastniških deležev ali odsvojitve investicijskih kuponov	0,00
2.5	Izvem prihodkov, ki so v tekočem oziroma so bili v preteklih davčnih obdobjih že vključenih v davčno osnovo zaradi odprave dvojne obdavčitve	0,00
2.6	Izvem prihodkov zaradi predhodno nepriznanih odhodkov	0,00
2.7	Zmanjšanje prihodkov v primeru odtujitve prenesenih sredstev za neupoštevane izgube pri prenosu sredstev na novega zasebnika glede na določbo točke 1. b četrtega odstavka 51. člena ZDoh-2	0,00
3.	Popravek prihodkov na raven davčno priznanih – povečanja (vsota 3.1 do 3.5)	0,00
3.1	Povečanje prihodkov zaradi transfernih cen med povezanimi osebami	0,00
3.2	Povečanje prihodkov zaradi cen med povezanimi osebami rezidenti v skladu z določbami ZDDPO-2	0,00
3.3	Povečanje prihodkov od obresti na dana posojila povezanim osebam nerezidentom	0,00
3.4	Povečanje prihodkov od obresti na dana posojila povezanim osebam rezidentom v skladu z določbami ZDDPO-2	0,00
3.5	Povečanje prihodkov v primeru odtujitve prenesenih sredstev za neobdavčene zneske glede na določbo točke 1. b četrtega odstavka 51. člena ZDoh-2	0,00
4.	DAVČNO PRIZNANI PRIHODKI (1 – 2 + 3)	10.700,00
5.	ODHODKI, ugotovljeni po računovodskih predpisih	1.974,37
6.	Popravek odhodkov na raven davčno priznanih – zmanjšanja (vsota 6.1 do 6.29)	0,00
6.1	Zmanjšanje odhodkov zaradi transfernih cen med povezanimi osebami	0,00
6.2	Zmanjšanje odhodkov zaradi cen med povezanimi osebami rezidenti v skladu z določbami ZDDPO-2	0,00

Priloga 3

6.3	Zmanjšanje odhodkov za obresti na prejeta posojila od povezanih oseb	0,00
6.4	Zmanjšanje odhodkov za obresti na prejeta posojila od povezanih oseb rezidentov v skladu z določbami ZDDPO-2	0,00
6.5	Zmanjšanje odhodkov v znesku 50 % oblikovanih rezervacij, ki niso davčno priznane	0,00
6.6	Zmanjšanje odhodkov za odhodke prevrednotenja terjatev (razen odhodkov prevrednotenja terjatev, ki se po računovodskih standardih prevrednotujejo zaradi spremembe valutnega tečaja), ki se po prvem odstavku 21. člena ZDDPO-2 ne priznajo	0,00
6.7	Izvem odhodkov, ki se nanašajo na izvzete prihodke na osnovi mednarodnih pogodb o izogibanju dvojnemu obdavčevanju	0,00
6.8	Nepriznani odhodki za pokrivanje izgub iz preteklih letih	0,00
6.9	Nepriznani odhodki za stroške, ki se nanašajo na zasebno življenje	0,00
6.10	Nepriznani odhodki za stroške prisilne izterjave davkov ali drugih dajatev	0,00
6.11	Nepriznani odhodki za kazni, ki jih izreče pristojni organ	0,00
6.12	Nepriznani odhodki za davke	0,00
6.13	Nepriznani odhodki za obresti od nepravčasno plačanih davkov ali drugih dajatev	0,00
6.14	Nepriznani odhodki za obresti od posojil, prejetih od oseb, določenih v 8. b točki prvega odstavka 30. člena ZDDPO-2	0,00
6.15	Nepriznani odhodki za podkupnine in druge oblike premoženjskih koristi	0,00
6.16	Nepriznani odhodki za donacije	0,00
6.17	Drugi odhodki, ki se ne priznajo v skladu z 29. členom ZDDPO-2	0,00
6.18	Nepriznani odhodki v višini 50 % stroškov reprezentance	0,00
6.19	Nepriznani odhodki za obračunano amortizacijo, ki presega amortizacijo, obračunano po metodi enakomernega časovnega amortiziranja in na osnovi predpisanih stopenj	0,00
6.20	Nepriznani odhodki za amortizacijo opredmetenih osnovnih sredstev, katerih nabavna vrednost je bila predhodno odpisana in davčno priznana	0,00
6.21	Nepriznani odhodki za nagrade vajencem, ki presegajo višino, določeno z zakonom	0,00
6.22	Nepriznani odhodki za stroške, ki se nanašajo izključno na zavezanca	0,00
6.23	Nepriznani odhodki za zagotavljanje bonitet in drugih izplačil v zvezi z zaposlitvijo zaposlenih pri zavezancu, če niso obdavčeni po Zakonu o dohodnini	0,00
6.24	Odhodki, nastali v zvezi s prihodki iz zap. št. 2.4	0,00
6.25	Zmanjšanje odhodkov v primeru prodaje ali drugačne odtujitve sredstva pred dokončno obračunano amortizacijo za znesek razlike med amortizacijo, obračunano za davčne namene, in amortizacijo, obračunano za poslovne namene	0,00
6.26	Drugi nepriznani odhodki	0,00
6.27	Zmanjšanje odhodkov za odhodke, ki so že zniževali davčno osnovo v tekočem ali preteklih davčnih obdobjih	0,00

6.28	Zmanjšanje odhodkov za razliko v amortizaciji pri novem zasebniku glede na določbo točke 1. b četrtega odstavka 51. člena ZDoh-2	0,00
6.29	Zmanjševanje odhodkov v primeru odtujitve prenesenih sredstev za neobdavčene zneske glede na določbo 1. b četrtega odstavka 51. člena ZDoh-2	0,00
7.	Popravek odhodkov na raven davčno priznanih – povečanja (vsota 7.1 do 7.8)	0,00
7.1	Povečanje odhodkov za porabo rezervacij, ki ob oblikovanju niso bile ali so bile delno priznane kot odhodek	0,00
7.2	Povečanje odhodkov za odhodke prevrednotenja terjatev, ki se priznajo ob odpisu celote ali dela terjatev, ki niso bile poplačane oziroma poravnane	0,00
7.3	Povečanje odhodkov za odhodke prevrednotenja in odpise drugih sredstev, ki se priznajo ob prodaji oziroma odtujitvi	0,00
7.4	Povečanje odhodkov za razliko pri amortizaciji do zneska, obračunanega po metodi enakomernega časovnega amortiziranja in na osnovi predpisanih stopenj	0,00
7.5	Povečanje odhodkov za odpis do celotne nabavne vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev ob prenosu v uporabo	0,00
7.6	Povečanje odhodkov v primeru prodaje ali drugačne odtujitve sredstva pred dokončno obračunano amortizacijo za znesek razlike med amortizacijo, obračunano za poslovne namene, in amortizacijo, obračunano za davčne namene	0,00
7.7	Povečanje odhodkov za razliko v amortizaciji pri novem zasebniku glede na določbe točke 1. b četrtega odstavka 51. člena ZDoh-2	0,00
7.8	Povečanje odhodkov v primeru odtujitve prenesenih sredstev za neupoštevane izgube pri prenosu sredstev na novega zasebnika glede na določbo točke 1. b četrtega odstavka 51. člena ZDoh-2	0,00
8.	DAVČNO PRIZNANI ODHODKI (5 – 6 + 7)	1.974,37
9.	RAZLIKA med davčno priznanimi prihodki in odhodki (4 – 8)	8.725,63
10.	RAZLIKA med davčno priznanimi odhodki in prihodki (8 – 4)	0,00
11.	Sprememba davčne osnove zaradi sprememb računovodskih usmeritev, popravkov napak in prevrednotenj (11.1 – 11.2 + 11.3 – 11.4)	0,00
11.1	Povečanje davčne osnove za znesek razlik zaradi sprememb računovodskih usmeritev in popravkov napak	0,00
11.2	Zmanjšanje davčne osnove za znesek razlik zaradi sprememb računovodskih usmeritev in popravkov napak	0,00
11.3	Povečanje davčne osnove za znesek presežka iz prevrednotenja zaradi prevrednotenja gospodarskih kategorij, ki ga zavezanec prenese v preneseni poslovni izid, vključno s presežki iz prevrednotenja sredstev, ki se amortizirajo	0,00
11.4	Zmanjšanje davčne osnove za že obdavčene dolgoročne rezervacije za pokojnine, jubilejne nagrade in za odpravnine pri prehodu na nov način računovodenja	0,00

Priloga 3

12.	Povečanje davčne osnove (vsota 12.1 do 12.3)	0,00		
12.1	Znesek izkoriščene davčne olajšave za vlaganje zaradi prodaje ali odtujitve sredstva pred predpisanim rokom	0,00		
12.2	Znesek izkoriščene davčne olajšave za vlaganje zaradi odsvojitve ali prenosa sredstva iz pomurske regije pred predpisanim rokom	0,00		
12.3	Povečanje davčne osnove za predhodno davčno priznane odhodke iz oslabitve terjatev zaradi neizpolnitve pogojev za odpis	0,00		
13.	DAVČNA OSNOVA (9 + 11 + 12) ali (11 + 12 – 10); če je > 0	8.725,63		
14.	DAVČNA IZGUBA (9 + 11 + 12) ali (11 + 12 – 10); če je < 0	0,00		
15.	Zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave (vsota 15.1 do 15.16, vendar največ do višine davčne osnove iz zap. št. 13)	0,00		
15.1	Olajšava za vlaganje po 66. a členu ZDoh-2	0,00		
15.2	Pokrivanje izgube	0,00		
15.3	Zmanjšanje davčne osnove za neizkoriščeni del olajšave za vlaganje po tretjem in šestem odstavku 47. člena ZDoh-1	0,00		
15.4	Olajšava za vlaganja v raziskave in razvoj po prvem stavku prvega odstavka 61. člena ZDoh-2	0,00		
15.5	Olajšava za vlaganja v raziskave in razvoj po tretjem stavku prvega ž odstavka 61. člena ZDoh-2	0,00		
15.6	Olajšava za zaposlovanje invalidov	0,00		
15.7	Olajšava za zavezanca invalida	0,00		
15.8	Olajšava za izvajanje praktičnega dela v strokovnem izobraževanju	0,00		
15.9	Olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje	0,00		
15.10	Olajšava za donacije – izplačila za humanitarne, invalidske, socialnovarstvene, dobrodelne, znanstvene, vzgojno-izobraževalne, zdravstvene, športne, ekološke in religiozne namene	0,00		
15.11	Olajšava za donacije – izplačila za kulturne namene in izplačila prostovoljnemu društvu, ustanovljenim za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami	0,00		
15.12	Izplačila političnim strankam	0,00		
15.13	Posebna osebna olajšava	0,00		
15.14	Olajšava za zaposlovanje brezposelnih oseb po 61. a členu ZDoh-2	0,00		
15.15	Olajšava za zaposlovanje po 5. členu ZRPPR1015 (Pomurje)	0,00		
15.16	Olajšava za investiranje po 6. členu ZRPPR1015 (Pomurje)	0,00		
16.	OSNOVA ZA DOHODNINO (izračun dohodnine na letni ravni) (13 – 15)	8.725,63		
17.	Splošna olajšava	0,00		
18.	Posebna olajšava za vzdrževane družinske člane	2.410,34		
19.	OSNOVA ZA AKONTACIJO DOHODNINE (16 – 17 – 18)	6.315,29		
20.	AKONTACIJA DOHODNINE	1.010,45		
	Izračun akontacije dohodnine od osnove za akontacijo dohodnine			
	Nad	Do	Znesek davka	Stopnja davka
	<u>0,00</u>	<u>6.315,29</u>	<u>1.010,45</u>	<u>16 %</u>

21.	Odbitek tujega davka	0,00
22.	Povečanje davka zaradi spremembe odbitka tujega davka	0,00
23.	DAVČNA OBVEZNOST (20 – 21 + 22)	1.010,45
24.	Zmanjšanje davčne obveznosti za plačani znesek odtegnjenega davka	0,00
25.	Obračunana predhodna akontacija	0,00
26.	OBVEZNOST ZA DOPLAČILO AKONTACIJE (23 – 24 – 25); če je > 0	1.010,45
27.	PREVEČ OBRAČUNANA PREDHODNA AKONTACIJA (23 – 24 – 25): če je < 0	0,00
28.	OSNOVA ZA DOLOČITEV PREDHODNE AKONTACIJE	6.315,29
29.	Predhodna akontacija	1.010,45
30.	Obračunski mesečni obrok predhodne akontacije	84,20
31.	Obračunski trimesečni obrok predhodne akontacije	0,00

Obračun prispevkov za socialno varnost za zasebnike za mesec junij 2008

A. PODATKI O ZAVEZANCU

1.	Ime in priimek	Eliks, xxxx xxxx, s.p.	Davčna številka: 44231296
2.	Sedež poslovanja	Grudnova ulica 7, 6000 Koper	telefon:
3.	Naslov bivališča	Grudnova ulica 7, 6000 Koper	
4.	Vrsta dejavnosti	Servis gospodinjskih aparatov	

B. OSNOVE ZA OBRAČUN PRISPEVKOV

Zneski v EUR s centi

		ŠTEVILO UR	ZAVAROVALNA OSNOVA
1.	Redno delo	175	1.224,18
2.	Zadržanost od dela – v breme zavezanca	0	0
3.	Zadržanost od dela – ni v breme zavezanca	0	0
4.	SKUPAJ	175	1.224,18

C. PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST

		STOPNJA	ZNESEK
1.	Prispevki za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje		
1.1	Prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje zavarovanca in delodajalca	24,35 %	298,09
1.2	Prispevek za zavarovalno dobo, ki šteje s povečanjem		
1.3	SKUPAJ (1.1 + 1.2)		298,09
2.	Prispevki za obvezno zdravstveno zavarovanje		
2.1	Prispevki za primer bolezni in poškodbe zunaj dela (zavarovanca in delodajalca)	12,92 %	158,16
2.2	Prispevek za primer poškodbe pri delu in poklicne bolezni	0,53 %	6,49
2.3	SKUPAJ (2.1 + 2.2)		164,65
3.	Drugi prispevki		
3.1	Prispevki za starševsko varstvo (zavarovanca in delodajalca)	0,20 %	2,45
3.2	Prispevki za zaposlovanje (zavarovanca in delodajalca)	0,20 %	2,45
3.3	SKUPAJ (3.1 + 3.2)		4,90
4.	SKUPAJ (1.3 + 2.3 + 3.3)		467,64